

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W ŁAŃCUCIE
ZA ROK 2025**

ŁAŃCUT, marzec 2026

Spis treści

I. WSTĘP	4
II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁAŃCUCIE	5
III. ZATRUDNIENIE I SPRAWY KADROWE ORAZ ORGANIZACYJNE	5
IV. BUDŻET ORAZ STRUKTURA WSZYSTKICH WYDATKÓW W PODZIALE NA ZADANIA	6
V. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ	8
1. Zasiłki stałe	10
2. Zasiłki okresowe	10
3. Zakup posiłków oraz zasiłki na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	11
4. Zasiłki celowe i specjalne celowe	11
5. Zasiłki celowe – zdarzenia losowe	12
6. Schronienie	12
7. Pobyt w domu pomocy społecznej	12
8. Sprawienie pogrzebu	14
9. Pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich	14
10. Składki na ubezpieczenie zdrowotne	15
11. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	15
12. Pomoc materialna o charakterze socjalnym	15
13. Pomoc obywatelom Ukrainy przybyłym w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	15
14. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	16
15. „Opieka Wytchnieniowa” - edycja 2025	16
16. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2025	17
17. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej	17
18. Centrum Integracji Społecznej w Łąncucie	17
19. Wspieranie rodziny	17
20. Przeciwdziałanie przemocy domowej	18
21. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami	18
22. Podejmowanie działań likwidujących bariery społeczne, wspierających inicjatywy sprzyjające wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej społeczności	19
23. Współpraca z Kuratorium Oświaty w Rzeszowie	19
24. Świadczenie usług teleopieki dla osób starszych i niepełnosprawnych	20
25. Działalność pracowników socjalnych	20
26. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Działu Pomocy Środowiskowej	22
27. Kontrole zewnętrzne	23
28. Podsumowanie	23
VI. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH	24
1. Streszczenie działalności pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych	24
2. Świadczenia rodzinne	25
3. Zasiłek rodzinny	26
4. Świadczenie pielęgnacyjne	26
5. Specjalny zasiłek opiekuńczy	27
6. Zasiłek pielęgnacyjny	27
7. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	27
8. Świadczenie rodzicielskie	27
9. Weryfikacja świadczeń rodzinnych	28
10. Struktura świadczeń rodzinnych i wydatków	28
11. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy	29

12. Świadczenia wychowawcze.....	30
13. Działania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego	31
14. Fundusz alimentacyjny.....	31
15. Działania wobec dłużników alimentacyjnych	32
16. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	35
17. Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	35
18. Karta Dużej Rodziny	36
19. Program „Czyste powietrze”	36
20. Refundacja podatku VAT odbiorcom paliw gazowych	37
21. Bon energetyczny.....	38
22. Bon ciepłowniczy.....	38
23. Charakterystyka pracy w Dziale Świadczeń Rodzinnych	39
24. Podsumowanie działalności pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych.....	41
VII. REALIZACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY MIASTA ŁAŃCUT ZA ROK 2025	44
VIII. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MIASTO ŁAŃCUT ZA 2025 ROK	45
IX. WNIOSKI I POTRZEBY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	51

I. WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS) jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Miasto Łańcut i działa na podstawie *Uchwały Nr X/47/90 Miejskiej Rady Narodowej w Łańcucie z dnia 21 lutego 1990 roku w sprawie powołania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie; Zarządzenia Nr 7/90 Naczelnika Miasta Łańcuta z dnia 26 lutego 1990 roku w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie; uchwały Nr XXVI/167/2020 Rady Miasta Łańcuta dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie; Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem Nr 8/2025 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie z dnia 1 sierpnia 2025 r. oraz innych aktów prawnych wydanych przez Radę Miasta Łańcuta, Burmistrza Miasta Łańcuta i Dyrektora Ośrodka.*

Niniejszy dokument stanowi roczne sprawozdanie, które zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka składa radzie gminy oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

MOPS w Łańcucie w okresie sprawozdawczym realizował zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z poniższych ustaw, rozporządzeń i innych aktów prawnych:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025r., poz. 1214 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2025r., poz. 1208 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 1576 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 79);
- Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. z 2024r., poz. 246);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2024r., poz. 1829);
- Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 1512);
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 1335);
- Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2026r., poz. 43);
- Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2025r., poz. 881 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025r. , poz. 49 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2025r., poz. 1461 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024r., poz. 1673 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 2151);
- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2025r., poz. 647 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2025r., poz. 337 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2025r., poz. 204);
- Ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. z 2026r., poz. 21);
- Ustawy z dnia 12 września 2025 r. o bonie ciepłowniczym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1302 z późn. zm.);
- Uchwały nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P. z 2023, poz. 881 z późn. zm.);
- uchwał Rady Miasta Łańcuta, Zarządzeń Burmistrza Miasta Łańcuta, zawartych umów i porozumień.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie w 2025 roku zadania z pomocy społecznej realizował poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać,
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- opracowywanie i realizację programów osłonowych.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie spełniającym warunek zamieszkiwania i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo takie przysługuje również

cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,
3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu, po uzyskaniu zgody osoby, której wsparcie ma być udzielone.

Jednym z nadrzędnych zadań pomocy społecznej jest doprowadzenie osób i rodzin do ich życiowego usamodzielnienia. Osiągnięcie tego celu wymaga współpracy i zaangażowania w cały proces zarówno samych zainteresowanych jak również instytucji i przedstawicieli władz lokalnych, dzięki czemu podejmowane działania mają charakter kompleksowy, spójny – możliwie najbardziej optymalny. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie, mając na uwadze właśnie takie wytyczne, organizował działania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej przy wykorzystaniu zasobów własnych, ale również na zasadzie partnerstwa z różnorodnymi organizacjami i instytucjami. Podejmował działania profilaktyczne, aktywizacyjne, opiekuńcze i integracyjne na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponadto pozyskiwał środki z różnorodnych programów rządowych i funduszy strukturalnych, by w sposób najbardziej całościowy i profesjonalny wspierać osoby i rodziny w przezwyciężaniu ich życiowych trudności i w ich usamodzielnianiu.

II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁAŃCUCIE

W 2025 roku struktura funkcjonowania MOPS w Łańcucie nie uległa zmianie. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łańcucie funkcjonują Działy: Pomocy Środowiskowej, Świadczeń Rodzinnych, Finansowo-Księgowy, Organizacyjno-Administracyjny. Oddzielne stanowisko zajmuje asystent rodziny. Ponadto w MOPS swoje zadania realizuje Zespół Interdyscyplinarny oraz funkcjonuje Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, gdzie osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom udzielana jest pomoc: psychologiczna, prawna i w formie pracy socjalnej.

III. ZATRUDNIENIE I SPRAWY KADROWE ORAZ ORGANIZACYJNE

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łańcucie zatrudnionych było ogółem **30 osób**, w tym 9 pracowników socjalnych wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej na 2000 mieszkańców lub 50 rodzin powinien być zatrudniony 1 pracownik socjalny. Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie kierunkowe. Pracownicy brali udział w szkoleniach, które pogłębiały umiejętności zawodowe oraz pozwoliły na rozwój osobisty. Poniższa tabela przedstawia stan zatrudnienia na dzień 31.12.2025 r.

Tabela nr 1. Struktura zatrudnienia w MOPS

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób w przeliczeniu na etaty
1.	Dyrektor MOPS	1
2.	Dział Pomocy Środowiskowej: • Kierownik Działu • Pracownicy socjalni • Opiekunki środowiskowe • Asystent rodziny • Pozostali pracownicy	1 9 6,5 1 1
3.	Dział Świadczeń Rodzinnych: • Kierownik Działu • Pracownicy • Fundusz alimentacyjny	1 4 1
4.	Dział Finansowo-Księgowy • Główny Księgowy • Pomoc Administracyjna	1 1
5.	Dział Organizacyjno-Administracyjny • Kierownik Działu • Pracownicy • Sprzątaczk	1 1 0,5

Źródło: Opracowanie własne

W związku z realizacją różnych zadań w MOPS są również zatrudniane osoby na umowy cywilno-prawne. W 2025 r. w Ośrodku zostało zawartych **47** takich umów.

W celu realizacji zadań statutowych pracownicy MOPS w 2025 r. przeprowadzili 20 postępowań o udzielenie zamówień publicznych na podstawie wewnętrznego regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość jest mniejsza niż kwota 130 000 zł netto określona w ustawie z dnia 11 września 2019 r. „Prawo zamówień publicznych” i udzielono w ten sposób **266** zamówień na łączną kwotę **552 298,61 zł**.

W 2025 r. przejęto do składnicy akt z komórek organizacyjnych 28 metrów bieżących akt. Stan zasobu składnicy akt MOPS na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosi **178** metrów bieżących.

IV. BUDŻET ORAZ STRUKTURA WSZYSTKICH WYDATKÓW W PODZIALE NA ZADANIA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie w roku budżetowym 2025 na realizację zadań zleconych i własnych wydatkował łączną kwotę: **19 459 779,19 zł**, z czego:

- ze środków budżetu gminy: **5 524 562,07 zł**,
- ze środków budżetu państwa i innych funduszy: **13 935 217,12 zł**.

Ponadto MOPS realizował zadanie pn. „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 i „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 ze środków pozabudżetowych (Fundusz solidarnościowy) w kwocie: **570 292,51 zł**.

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizowanych zadań przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 2. Struktura wydatków MOPS w podziale na zadania

Podział zgodnie z klasyfikacją budżetową	Zadania wydatkowane ze środków gminy	Zadania wydatkowane z dotacji zewnętrznych
85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi. Ochrona zdrowia	31 793,76	
85195 Pozostała działalność		360,00
85202 Domy Pomocy Społecznej	1 910 262,59	
85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	16 803,85	5 998,55
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej		50 103,23
85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	272 091,40	160 000,00
85215 Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	318 122,41	739,55
85216 Zasiłki stałe Zasiłki stałe – Pomoc Obywatelom Ukrainy		585 111,72 <u>19 912,30</u> 605 024,02
85219 Ośrodek Pomocy Społecznej	1 720 647,57	576 571,99
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi Pomoc sąsiedzka – Program Korpus Wsparcia Seniora Program Opieka 75+	127 748,96 1 522,41 <u>169 511,87</u> 298 783,24	227 403,21 3 552,24 <u>91 195,39</u> 322 150,84
85230 Pomoc w zakresie dożywiania	120 424,00	294 650,00

Podział zgodnie z klasyfikacją budżetową	Zadania wydatkowane ze środków gminy	Zadania wydatkowane z dotacji zewnętrznych
85295 Pozostała działalność Teleopieka – Program Korpus Wsparcia Seniora SI Pomost	4 684,80	10 931,18 <u>10 349,22</u> 21 280,40
85395 Pozostała działalność Refundacja podatku VAT odbiorcom paliw gazowych		2 415,02
85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym Stypendia dla dzieci z Ukrainy	2 339,96	9 359,83 <u>899,60</u> 10 259,43
85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpiecz. emeryt. i rent. z ubezpie. społ. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy	308 611,96	11 669 809,03 <u>31 851,63</u> 11 701 660,66
85503 Karta Dużej Rodziny		1 277,50
85504 Wspieranie rodziny	75 729,68	35 698,42
85508 Rodziny zastępcze	444 266,85	
85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne		147 027,51
RAZEM	5 524 562,07	13 935 217,12

Źródło: Opracowanie własne

Tabela nr 3. Wydatki MOPS ze środków pozabudżetowych

Podział ze względu na zadanie	Zadania wydatkowane z dotacji zewnętrznych
Opieka wytchnieniowa – dzienna Opieka wytchnieniowa – całodobowa	111 185,97 <u>12 648,00</u> 123 833,97
Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	446 458,54
RAZEM	570 292,51

Źródło: Opracowanie własne

V. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Pomoc społeczna w myśl ustawy o pomocy społecznej jest instytucją polityki społecznej państwa i udziela pomocy, gdy osoba bądź rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej.

W Mieście Łańcut w 2025 r. liczba mieszkańców wynosiła 17 067 osób (stan na 31.12.2025r.). Wsparciem systemu pomocy społecznej objęto **546 rodzin**, w tym **1 094 osoby**. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej łącznie wydał **1 002 decyzje**, w tym 748 decyzji dotyczących przyznania pomocy społecznej, ponadto zostały wydane decyzje zmieniające dla 156 stałych form pomocy będących kontynuacją świadczeń, np. pobyt w DPS, zasiłek stały, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, stypendium szkolne. Analizując liczbę osób objętych wsparciem w stosunku do liczby mieszkańców Łańcuta, można stwierdzić, że pomocą objęto 6,41 % ogółu ludności miasta. Notujemy tendencję malejącą liczby osób korzystających z pomocy społecznej (w 2024 r. wsparciem objętych było 6,67% ludności).

Tabela nr 4. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2024-2025

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
2024	573	1139	17 074	6,67 %
2025	546	1094	17 067	6,41 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MOPS

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej były: długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Inne powody występują w pojedynczych przypadkach. W poniższej tabeli przedstawiono powody ubiegania się o pomoc z MOPS w 2024 i 2025 roku.

Tabela nr 5. Powody korzystania z pomocy MOPS

Lp.	Powody korzystania z pomocy społecznej	Liczba rodzin w 2024 roku	Liczba rodzin w 2025 roku
1	ubóstwo	77	80
2	bezdolność	9	5
3	potrzeba ochrony macierzyństwa	21	26
4	bezrobocie	93	96
5	niepełnosprawność	112	110
6	długotrwała choroba	148	162
7	bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (rodziny niepełne i wielodzietność)	52	58
8	przemoc w rodzinie	7	10
9	alkoholizm	36	30
10	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	3
11	zdarzenie losowe	3	3

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie powyższych danych można zauważyć, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2025 r. zmalała. Nadal znaczna liczba rodzin (58) korzysta z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Te rodziny, z uwagi na występowanie jednocześnie licznych problemów, wymagają wsparcia w wielu

obszarach, np. pomocy asystenta rodziny, pomocy terapeutycznej, psychologicznej, wsparcia środowiskowego. Poprawie uległa sytuacja osób niepełnosprawnych, którzy uzyskali uprawnienia do świadczenia uzupełniającego (tzw. 500+), dodatku dopełniającego do renty socjalnej oraz świadczenia wspierającego, a także w związku ze wzrostem kwoty świadczeń związanych z niepełnosprawnością.

W roku 2025 liczba osób bezrobotnych z terenu Miasta Łańcuta korzystających z pomocy społecznej uległa zmniejszeniu do 5 osób bezrobotnych. Są to najczęściej osoby długotrwale bezrobotne. W ramach systemu pomocy społecznej świadczona jest praca socjalna mająca na celu przywrócenie zdolności do samodzielnego życia osób i rodzin. Jest to szereg działań mających na celu ułatwienie funkcjonowania poprzez wzmacnianie i zwiększanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów. Prowadzona ona była m.in. w oparciu o kontrakt socjalny, motywujący osoby potrzebujące pomocy do znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnych sytuacji życiowych. Było to również szeroko rozumiane poradnictwo rodzinne i zawodowe, pomoc w załatwianiu spraw w innych instytucjach i organizacjach, motywowanie do podjęcia terapii, np. uzależnień, czy podjęcia pracy.

Kryteria dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń z pomocy społecznej w 2025 r. to:

- dla osoby samotnie gospodarującej – maksymalnie 1010,00 zł;
- dla osoby w rodzinie – maksymalnie 823,00 zł.

Wydatki MOPS w Łańcucie w 2025 roku na zadania z zakresu pomocy społecznej obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 6. Struktura wydatków MOPS w podziale na zadania z zakresu pomocy społecznej

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
1.	Zasiłki stałe (dotacje)	52	60	585 111,72
2.	Zasiłki okresowe (dotacje i środki własne)	59	142	161 098,15
3.	Program „Posiłek w szkole i w domu” ogółem • dotacja • własne - zasiłki celowe na dożywianie - zasiłki celowe na dożywianie w ramach rządowego programu „Posiłek w domu i w szkole” - obiad w stołówce	148 15	381 35 uczniów	415 074,00 294 650,00 120 424,00
4.	Zasiłki celowe i specjalne celowe (własne), zakup odzieży, obuwia, opatu, żywności, artykułów szkolnych, drobne remonty, leki, świadczenia medyczne, itp.	134	262	164 624,85
5.	Zdarzenia losowe (własne)	3	7	4 800,00
6.	Schronienie (własne)	5	5	83 378,36
7.	Pobyt w domu pomocy społecznej	54	54	1 910 262,59
8.	Sprawienie pogrzebu (własne)	2	2	3 786,40
9.	Pomoc w formie usług opiekuńczych (własne)	34	34	393 530,87
10.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne podopiecznych	55	55	50 103,23
11.	Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych (dotacja)	12	22	227 403,21
12.	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd	4	4	16 800,00
13.	Wynagrodzenie należne kuratorowi	2	2	15 553,33

Źródło: Opracowanie własne

1. Zasiłki stałe

W ramach zadań własnych gminy Ośrodek przyznawał zasiłek stały wraz z opłatą składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Ogółem w 2025 roku, z tej formy pomocy skorzystało **52 osoby uprawnione** z 52 rodzin, gdzie liczba osób ogółem wynosiła 60, wypłacono **524 świadczenia**, na łączną kwotę **585 111,72 zł**. Środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu państwa.

Tabela nr 7. Struktura wydatków na zasiłki stałe

Zasiłek stały	Rok 2024	Rok 2025
Kwota świadczeń	433 479,39 zł	585 111,72 zł
Liczba świadczeń	500	524
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	48	52

Źródło: Opracowanie własne

Wydatki na zasiłki stałe w 2025 r. są wyższe w stosunku do 2024 r., liczba osób korzystających z tej formy pomocy wzrosła o 4 rodziny. Kwoty zasiłku stałego wynoszą 130% kryterium osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Maksymalna wysokość zasiłku stałego dla osoby samotnie gospodarującej od 2025 r. wynosi 1 229,00 zł.

W 2025 r. wydano łącznie **18** decyzji administracyjnych przyznających zasiłek stały oraz **48** decyzji zmieniających, **6** decyzji uchylających przyznanie świadczenia. W roku 2025 przyznano decyzją dla **3** obywateli Ukrainy (z 2 rodzin) przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zasiłek stały wypłacony z Funduszu Pomocy. Koordynowano zwrot świadczeń z ZUS przyznanych **2** osobom pobierającym zasiłek stały, w trakcie którego 1 osoba osiągnęła odpowiedni wiek do nabycia prawa do świadczenia emerytalnego, a druga osoba uzyskała prawo do renty. Każde przyznanie świadczenia z pomocy społecznej lub zmiana decyzji musi być poprzedzona przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego.

2. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, niemożność otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie.

Tabela nr 8. Struktura wydatków na zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy	Rok 2024	Rok 2025
Kwota świadczeń	105 229,32 zł	161 098,15 zł
Liczba świadczeń	284	332
Liczba rodzin	48	59

Źródło: Opracowanie własne

W 2025 r. wydatki na zasiłki okresowe uległy zwiększeniu w porównaniu z 2024 r. W 2025 r. wydano łącznie **106** decyzji administracyjnych przyznających zasiłek okresowy, **2** decyzje zmieniające, **1** decyzję uchylającą, **1** decyzję odmowną,

1 decyzję dotyczącą odstąpienia od zwrotu należności. Ponadto umorzono 3 postępowania z powodu wycofania wniosku. W 2025 r. świadczenie przyznano dla 59 rodzin, zaś w 2024r. przyznano pomoc dla 48 rodzin. W 2025r. w porównaniu do 2024r. wzrosła o 11 liczba rodzin korzystających z zasiłku okresowego.

3. Zakup posiłków oraz zasiłki na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”

W 2025 roku Ośrodek realizował rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc w formie dożywiania udzielana była dzieciom do 7 r.ż., uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby bądź rodziny, których dochód nie przekraczał w roku 2025 odpowiednio 200% kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (1552,00 zł) lub rodziny (1200,00 zł). Program realizowany był zgodnie z umową zawartą z Wojewodą.

Tabela nr 9. Struktura wydatków na zasiłek na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”

Zasiłek na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	Rok 2024	Rok 2025
Kwota świadczeń	325 985,00 zł	391 280,00 zł
Liczba świadczeń	980	1095
Liczba rodzin	141	148

Źródło: Opracowanie własne

Tabela nr 10. Struktura wydatków na pomoc w formie posiłku w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”

Pomoc w formie posiłku w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” (obiady w szkole i przedszkolu)	Rok 2024	Rok 2025
Kwota świadczeń	32 814,56 zł	23 794,00 zł
Liczba świadczeń (obiadów)	5 072	3 561
Liczba osób korzystających z posiłku	51	35

Źródło: Opracowanie własne

Na realizację zadania ogółem wydatkowano kwotę 415 074,00 zł, z tego dotacja stanowiła 294 650,00 zł, zaś środki własne gminy 120 424,00 zł. Programem zostało objętych ogółem 35 uczniów, zaś z zasiłku celowego skorzystało 381 osób w 148 rodzinach.

W 2025 r. wydano łącznie 280 decyzji administracyjnych przyznających świadczenie, wydano 4 decyzje zmieniające, 1 decyzję odmowną, 4 decyzje uchylające pobieranie świadczenia, 2 decyzje umarzające postępowanie oraz 1 decyzję ustalającą świadczenie nienależnie pobrane. W 2025 r. wydano łącznie 25 decyzji odnośnie sfinansowania dzieciom obiadów w przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich.

4. Zasiłki celowe i specjalne celowe

Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu.

Tabela nr 11. Struktura wydatków na pomoc w formie zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego

Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy	Rok 2024	Rok 2025
Kwota świadczeń	108 019,94 zł	164 624,85 zł
Liczba świadczeń	183	223
Liczba rodzin	116	134

Źródło: Opracowanie własne

W 2025 roku Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłków celowych i specjalnych celowych dla **134 rodzin**. Ogółem wydatkowano **164 624,85 zł**. Zasiłki celowe przyznawano, m.in. na zakup leków, opatu, odzieży i na realizację potrzeb bieżących. Zasiłki specjalne celowe przyznano osobom i rodzinom, gdzie przekroczone zostało kryterium dochodowe, a występowała szczególna okoliczność trudnej sytuacji, np. ciężka choroba lub niepełnosprawność.

W 2025 r. wydano łącznie **66** decyzji administracyjnych przyznających zasiłek celowy oraz **157** decyzji przyznających specjalny zasiłek celowy, wydano **2** decyzje umarzające postępowanie dotyczące zasiłku celowego, **1** decyzję umarzającą postępowanie dotyczące specjalnego zasiłku celowego oraz **1** decyzję odmowną dotyczącą zasiłku celowego. Dla **6** osób została przyznana pomoc rzeczowa, w tym dla **4** osób został przydzielony opał z dowozem do miejsca zamieszkania, zaś dla **2** osób zostały zakupione leki.

5. Zasiłki celowe – zdarzenia losowe

W 2025 roku wydatkowano kwotę **4 800,00 zł** na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego, dotyczyło to **3** rodzin. Wydano w tej sprawie **3** decyzje administracyjne.

6. Schronienie

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłki osobom tego pozbawionym. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do udzielenia pomocy osobom bezdomnym zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały tych osób. Ze środków MOPS pokrywane były koszty pobytu naszych mieszkańców w schroniskach. Na ten cel w 2025 r. wydatkowano **83 378,36 zł** (pobyt w schroniskach **5 osób bezdomnych**). Na ten wydatek składają się: koszty noclegu, posiłków, odzieży, obuwia i środków czystości. Osoby bezdomne w zależności od własnego dochodu pokrywały również koszty schronienia na łączną kwotę 14 403,64 zł.

W 2025 r. wydano **9** decyzji kierujących do schroniska dla osób bezdomnych, w tym dla 2 osób do schroniska z usługami opiekuńczymi wydano 2 decyzje kierujące i 3 decyzje zmieniające oraz wydano dla 3 osób do schroniska dla osób bezdomnych 7 decyzji kierujących i 1 zmieniającą. Dla **1** osoby została uchylona decyzja w związku z przeniesieniem do domu pomocy społecznej. Dla **1** osoby wydana została **1** decyzja dotycząca ustalenia i zwrotu należności wynikającej z opłaty za pobyt w schronisku z usługami opiekuńczymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie zawarł umowy w zakresie: zapewnienia schronienia w noclegowni Caritas Archidiecezji Przemyskiej Oddział Leżajsk, zapewnienia schronienia z usługami opiekuńczymi w schronisku dla osób bezdomnych prowadzonym przez Akademię Innowacji Społecznych w miejscowości Gwizdaj oraz schronisku dla osób bezdomnych w Stąporkowie prowadzonym przez Akademię Innowacji Społecznych. W 2025 r. pracownicy MOPS zgodnie z umową z dnia 20.12.2024 r. nr 7/2024 przeprowadzili kontrolę w schronisku dla osób bezdomnych w Stąporkowie pod kątem spełniania standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r.

7. Pobyt w domu pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i odpłatności za pobyt dla osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku. Pracownicy socjalni kompletowali dokumenty niezbędne do uzyskania skierowania i umieszczenia w DPS. W 2025 roku w DPS-ach przebywało **57 mieszkańców** Miasta Łącuta. Natomiast Gmina Miasto Łącut ponosiła wydatki związane z przebywaniem **54 osób** w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie powiatu i województwa. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł **1 911 060,10 zł**.

Tabela nr 12. Wydatki związane z pobytem mieszkańców Łącuta w Domach Pomocy Społecznej

Pobyt w Domu Pomocy Społecznej	Rok 2024	Rok 2025
Liczba mieszkańców Miasta przebywających w DPS	57	57
Wydatki za pobyt mieszkańców w DPS	1 966 298,03 zł	1 911 060,10 zł

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższej tabeli, liczba mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej utrzymała się na tym

samym poziomie. Na podstawie zarządzeń w sprawie ogłoszenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej corocznie wzrastają koszty pobytu w domu pomocy społecznej za jednego mieszkańca. W 2025 roku wydano łącznie **11** decyzji administracyjnych kierujących do DPS, **8** decyzji ustalających odpłatność za pobyt, **44** decyzje zmieniające odpłatność. W roku 2025 podpisano **1** nową umowę z osobą zobowiązaną do ponoszenia odpłatności oraz aneksowano **4** razy **6** obowiązujących umów. Wydanych zostało **9** decyzji dotyczących odpłatności za pobyt członka rodziny w DPS, w których jednocześnie osoby zobowiązane zostały zwolnione całkowicie lub częściowo.

Domy Pomocy Społecznej, w których są umieszczeni mieszkańcy Łańcuta, przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 13. Mieszkańcy Łańcuta umieszczeni w DPS-ach

Lp.	Dom Pomocy Społecznej	Liczba umieszczonych mieszkańców
1	Tarnobrzeg	5
2	Górno	1
3	Dębica	3
4	Glinik Dolny	2
5	Łąka	1
6	Przemyśl	1
7	Iwonicz	1
8	Piskorowice - Mołynie	2
9	Moszczany	2
10	Chmielnik	2
11	Brzózka Królewska	1
12	Łańcut	31
13	Sośnica	1
14	Jarosław	1
15	Dynów	2
16	Ruda	1

Źródło: Opracowanie własne

W sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu osoby lub jej otoczenia tutejszy Ośrodek występował do sądu o umieszczenie mieszkańca gminy bez jego zgody w DPS. Każda zmiana sytuacji dochodowej i rodzinnej wiąże się z koniecznością przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego. Istnieje obowiązek ustawowy przeprowadzenia co najmniej raz w roku aktualizacji wywiadu środowiskowego u mieszkańca DPS. Pracownicy socjalni współpracują z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w tym z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie w celu zabezpieczenia potrzeb osób wymagających całodobowej opieki poprzez wskazanie DPS-u odpowiedniego typu zlokalizowanego najbliższej miejsca zamieszkania osoby. Prowadzą także postępowania dotyczące odpłatności osób zobowiązanych za pobyt członka rodziny w DPS.

Rok 2025 przyniósł korzystne zmiany sytuacji finansowej emerytów i rencistów, w tym nowe świadczenie tj. dodatek dopełniający do renty socjalnej w miesiącu styczniu 2025r. oraz waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych w marcu 2025r. Zmiana dochodu podopiecznych w ciągu roku wpłynęła na odpłatność ponoszoną przez mieszkańców DPS czy ich rodzin. Z powodu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych w marcu 2025r. u części osób nastąpiła zmiana odpłatności za pobyt w DPS. Ogółem w roku 2025 zostały wydane **44** decyzje zmieniające. Należy także nadmienić, że każde postępowanie przyznające pomoc w oparciu o ustawę o pomocy społecznej było poprzedzone wywiadem środowiskowym również w przypadku zmian sytuacji klienta, np. dochodowej. Niejednokrotnie procedura umieszczenia w DPS jest bardzo trudna ze względu na konieczność dogłębnej orientacji w sytuacji podopiecznego, który wymaga pilnego zabezpieczenia życia i stabilizacji stanu zdrowia. Umieszczenie takiej osoby w DPS często odbywa się pod presją czasu w ramach pilnego zabezpieczenia sytuacji socjalno-bytowej. Trudności przysparza również współpraca z rodziną, która w chwili umieszczenia w DPS ma obowiązek ustawowy ponoszenia odpłatności, a często nie wyraża na to zgody. Wyjątkowo trudne są sytuacje rodzin, gdy mieszkanie DPS w przeszłości nie wiązywał się z obowiązków rodzicielskich i wychowawczych wobec małoletnich, a w chwili obecnej dzieci zobowiązane są do ponoszenia odpłatności za rodzica. Pracownicy prowadzą postępowania administracyjne mające na celu ustalenie osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności oraz ustalenie wysokości opłat, jakie mają ponosić z tytułu umieszczenia członków ich rodziny w DPS. Takie postępowanie administracyjne budzi wśród dorosłych dzieci poczucie niesprawiedliwości, frustrację, konflikty rodzinne. Wychodząc naprzeciw takim komplikacjom ustawodawca umożliwił całkowite zwolnienie z ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca DPS po

przeprowadzeniu postępowania i przedstawieniu dokumentów potwierdzających pozbawienie władzy rodzicielskiej wobec umieszczonego mieszkańca domu pomocy społecznej. W 2025 roku toczyło się **8** postępowań wobec członków rodzin osoby umieszczonej w DPS, którzy przebywają poza granicami kraju i nie podejmowały współpracy w celu ustaleniu odpłatności za pobyt mieszkańca DPS. Pracownicy socjalni w celu ustalenia miejsca pobytu takiej osoby występują do urzędu stanu cywilnego, ambasad, konsulatów, niejednokrotnie mediują z osobami spokrewnionymi w celu wypełniania obowiązku ustawowego zapewnienia opieki osobie zależnej. Ponadto pracownicy socjalni wnioskują do Sądu Rejonowego o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody osoby, której stan zdrowia i sytuacja rodzinna nie pozwalają na samodzielne funkcjonowanie, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczające.

8. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. W 2025 roku tutejszy Ośrodek sprawił **1 pogrzeb zbiorowy** dzieci utraconych - łączny koszt wyniósł **3 786,40 zł** oraz 1 pogrzeb osoby, która pochodziła z innej gminy - nastąpił zwrot kosztu z ZUS.

9. Pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich

Pomoc w postaci usług opiekuńczych realizowana jest w celu udzielenia wsparcia osobie wymagającej pomocy w środowisku lokalnym. Liczbę osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi określa poniższa tabela.

Tabela nr 14. Liczba rodzin korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych

Rodzaj usług	Rok 2024			Rok 2025		
	Liczba rodzin	Łączna liczba świadczeń	Wydatki zł	Liczba rodzin	Łączna liczba świadczeń	Wydatki zł
Usługi opiekuńcze	32	8 004	394 373,83	35	7 817	393 530,87
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - dorośli i dzieci	17	5 656	307 814,32	12	4 159	227 403,21

Źródło: Opracowanie własne

W 2025 roku z usług opiekuńczych skorzystało **35 rodzin** (łącznie wydano **35** decyzji administracyjnych przyznających świadczenie, **12** decyzji zmieniających, **2** decyzje uchylające świadczenie usług opiekuńczych, **1** decyzją umorzono postępowanie w sprawie przyznania usług opiekuńczych). W ramach usług opiekuńczych **30 osób**, które ukończyły 75 rok życia, mogło skorzystać z realizowanego przez Gminę Miasto Łańcut Programu „Opieka 75”. Koszt programu „Opieka 75” wyniósł **260 707,26 zł**. Dla pozostałych **5 rodzin** świadczone były usługi opiekuńcze, których koszt wyniósł **127 748,96 zł**.

Ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało **12 rodzin**, w tym świadczone usługi dla **4 dzieci** (łącznie wydano **15** decyzji administracyjnych przyznających świadczenie oraz **5** decyzji zmieniających, **2** decyzje uchylające postępowanie).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcutie realizował Program „Korpus Wsparcia Seniorów” Moduł I, którego celem jest wsparcie finansowe gmin w zakresie organizowania usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich dla osób w wieku 60 lat i więcej. Usługi sąsiedzkie świadczone w ramach Modułu I obejmują swoim zakresem pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgniarską, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W 2025 r. tut. Ośrodek realizował usługi sąsiedzkie dla **2 mieszkańców** na kwotę **6 166,65 zł**.

Zmiany dochodu podopiecznych w ciągu roku spowodowane, m.in. waloryzacją świadczeń emerytalno-rentowych, przyznaniem świadczenia wspierającego oraz zmiana kwoty świadczenia pielęgnacyjnego wpłynęły na wyliczoną w styczniu 2025 r. odpłatność za usługi opiekuńcze czy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W konsekwencji większości osób, którym została przyznana pomoc usługowa w ciągu roku, kilkukrotnie wzrosła odpłatność za świadczone usługi. Sytuacja ta była udokumentowana wydaniem decyzji zmieniających. Powyższy fakt wpłynął również na ilość wniosków podopiecznych o częściowe zwolnienie z ponoszenia odpłatności. Pracownicy socjalni kilkukrotnie

weryfikowali sytuację podopiecznych, przeprowadzali postępowanie pod kątem potencjalnych zwolnień z ponoszenia odpłatności za usługi.

10. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej za osoby pobierające zasiłki stałe Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% od kwoty świadczenia w okresie pobierania zasiłku. Składka zdrowotna opłacana jest w sytuacji, gdy osoba nie ma możliwości posiadania ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, np. jako członek rodziny osoby ubezpieczonej. W 2025 r. objęto ubezpieczeniem zdrowotnym z tego tytułu **46 osób**, zrealizowano **460 świadczeń** na łączną kwotę **50 103,23 zł** (bez uczestników CIS).

11. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. W Łąncucie w 2025 r. wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłacano **4 osobom**, sprawującym opiekę nad osobami ubezwłasnowolnionymi. Łączny koszt wyniósł **16 800,00 zł**. (42 świadczenia). Tutejszy Ośrodek w 2025 roku również realizował wypłatę wynagrodzenia dla **2** kuratorów osoby częściowo ubezwłasnowolnionej w łącznej kwocie **15 553,33 zł** (26 świadczeń).

12. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie, na mocy Uchwały Nr XIV/108/2012 Rady Miasta Łąncuta z dnia 22 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Łąncuta, realizuje zadania z zakresu ustawy o systemie oświaty, tj. w sprawie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych.

Świadczenia pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym zostały wprowadzone w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonywania barier w dostępie do edukacji uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

Świadczenia tej formy pomocy są niezależne od typu i rodzaju szkoły, do której uczeń uczęszcza, czy też od wyników w nauce ucznia – podstawowym kryterium przyznawania jest tutaj **dochód na osobę** w rodzinie ucznia, który nie może przekraczać kwoty – **823,00 zł**. Dochód na osobę w rodzinie ustalany jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Formami pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym są: stypendium szkolne i zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne jest świadczeniem okresowym przyznawanym dla ucznia w roku szkolnym, na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym.

Zasiłek szkolny natomiast ma charakter jednorazowy – przyznaje się go w związku ze zdarzeniem losowym w danej rodzinie.

Obydwa rodzaje świadczeń należy przeznaczyć na pokrycie kosztów związanych z procesem edukacyjnym ucznia. Świadczenia te przyznaje się uczniom zamieszkałym na terenie miasta, bez względu na lokalizację szkoły, do której uczęszczają.

W związku z powyższym w 2025r. **stypendia szkolne** otrzymywało **25 uczniów z 10 rodzin** z różnych typów szkół, kwota wypłaconej pomocy wyniosła **11 699,79 zł**, w 2025r. nie wypłacono **zasiłku szkolnego**.

W 2025 roku wydano **17** decyzji administracyjnych przyznających pomoc materialną w formie stypendium szkolnego, **17** decyzji zmieniających, **10** decyzji uchylających świadczenie w związku z niedostarczeniem wymaganych dokumentów potwierdzających zakup pomocy szkolnych i określających sytuację rodzinną i dochodową oraz **6** decyzji odmownych.

13. Pomoc obywatelom Ukrainy przybyłym w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Wsparcie finansowe dla obywateli Ukrainy było możliwe na mocy przyjętej przez polski parlament specjalnej ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

23 obywateli Ukrainy otrzymało pomoc żywnościową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. Dla **3** uczniów z Ukrainy z 1 rodziny została przyznana pomoc materialna o charakterze socjalnym sfinansowana z Funduszu

Pomocy. Zostały wydane **3** decyzje przyznające stypendium szkolne oraz **1** decyzja uchylająca. Pomoc materialna była przeznaczona na sfinansowanie, m.in. zakupu podręczników, artykułów szkolnych. W 2025 r. kwota stypendium szkolnego wyniosła **899,60 zł**.

Dla **3** osób z 2 rodzin przyznano zasiłek stały na łączną kwotę **19 912,30 zł**. Wydano **3** decyzje przyznające świadczenie oraz **3** decyzje zmieniające.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej z uchodźcami z Ukrainy nadal na bieżąco przekazywali informację o możliwości uzyskania świadczenia wychowawczego z ZUS (pomoc w wyjaśnianiu sytuacji w związku z wstrzymaniem wypłaty świadczenia wychowawczego), udzielali informacji o możliwości skorzystania z tłumacza przysięgłego, informowali o możliwości uzyskania stopnia niepełnosprawności.

14. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Podkarpackim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża Oddziałem Rejonowym w Przeworsku realizował Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową na lata 2021-2027 - Podprogram 2024. Pracownicy socjalni zakwalifikowali do powyższego programu **169 rodzin**, w ramach którego pomocą objęto **394 osoby**, w tym 23 osoby z Ukrainy, które przybyły do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Pracownicy MOPS wraz z wolontariuszami rozdysponowali około **31,82 tony** żywności, co w przeliczeniu na 1 osobę dało ok. 35,29 kg. Wartość przekazanych artykułów wynosiła **101 840,54 zł**, co na 1 osobę dało 258,48 zł. Rodziny otrzymały nieodpłatnie artykuły spożywcze – wsparcie w formie paczek żywnościowych, w których skład wchodziły, m.in.: makaron, cukier, kasza, sery, dżemy, mleko, olej, produkty w konserwach, pasztety, herbatniki, płatki owsiane, fasolka po bretońsku, mąka, groszek konserwowy, koncentrat, kawa zbożowa, miód.

15. „Opieka Wytchnieniowa” - edycja 2025

Program „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2025 był kierowany do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Osobista, stała opieka nad dzieckiem lub dorosłą osobą, których niepełnosprawność związana była z szerokim spektrum problemów zdrowotnych prowadzących do znacznego ograniczenia samodzielności, bardzo często oznaczała konieczność wsparcia w każdym elemencie codziennego życia. Członkowie rodzin, opiekunowie muszą podporządkować swój dzienny rozkład zajęć wykonywaniu czynności związanych z opieką i pomocą, co najczęściej oznacza życie w warunkach ciągłego obciążenia psychofizycznego. Wiele osób w takiej sytuacji rezygnowało z udziału w życiu społecznym, zawodowym, zaniedbując własne zdrowie, czy też inne potrzeby oraz całkowicie rezygnując z indywidualnych aspiracji.

Zaangażowanie w sprawowanie opieki często utrudniało podejmowanie innych zadań niezbędnych dla funkcjonowania rodziny i prowadzenia gospodarstwa domowego. Co więcej, kondycja zdrowotna osób sprawujących codzienną długotrwałą opiekę z czasem ulega pogorszeniu, co przekłada się na mniejszą skuteczność, a tym samym obniżenie komfortu życia osoby niepełnosprawnej oraz samego opiekuna. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki mogły dysponować czasem, który przeznaczyły na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługi opieki wytchnieniowej służyły również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie byli w stanie wykonywać swoich obowiązków.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie realizował działania Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2025 wśród Mieszkańców Łąncuta. Program finansowany był z Funduszu Solidarnościowego. Całkowity koszt świadczenia usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego wyniósł **109 007,67 zł**. Program zapewniał dla **10 osób** niepełnosprawnych świadczenie usługi opieki wytchnieniowej, w tym dla 8 dorosłych osób niepełnosprawnych oraz 2 dzieci niepełnosprawnych. W ramach programu zatrudniono 10 osób na umowę zlecenie i realizowano łącznie **2 318 godzin** usług opieki wytchnieniowej. Dla **2 osób** ze znacznym stopniem niepełnosprawności sfinansowano pobyt całodobowy we wskazanym ośrodku na kwotę **12 400,00 zł**. Łączny koszt programu wraz z kosztami obsługi to kwota **123 833,97 zł**.

Udział w programie generował dodatkowe obowiązki dla pracowników Działu Pomocy Środowiskowej takie jak rekrutacja osób do programu, pomoc w uzyskaniu odpowiednich dokumentów, a także kontrola środowisk objętych pomocą pod względem prawidłowej realizacji świadczenia, analizę osób świadczących usługi opieki wytchnieniowej pod względem

zatrudnienia oraz przekazanie informacji do Działu Organizacyjno-Administracyjnego, comiesięczna analiza i opis dokumentów rozliczeniowych z wykonania usług osób zatrudnionych na umowę zlecenie i przekazywanie do Działu Finansowo-Księgowego, a także pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów w środowiskach zakwalifikowanych do pomocy.

16. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2025

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2025 miał na celu zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej niezależnego i aktywnego życia w środowisku społecznym poprzez wsparcie ww. osób przez asystenta w wykonaniu codziennych czynności. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie realizował działania Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2025 wśród Mieszkańców Łąncuta. Program finansowany był z Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego Programu Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Łączny koszt świadczenia usług asystencji osobistej wraz z kosztami wyniósł **446 458,54 zł**. Program zapewniał dla **19 osób** niepełnosprawnych świadczenie usługi asystencji osobistej, w tym dla **16** dorosłych osób niepełnosprawnych oraz dla **3** dzieci z niepełnosprawnością, w ramach której zatrudniono 19 osób na umowę zlecenie i zrealizowano łącznie **9 440 godzin** usług asystencji osobistej. Za realizację usługi asystencji osobistej Uczestnik Programu nie ponosił odpłatności.

17. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Ośrodek realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres do 90 dni, a w 2025 roku wpłynęło 11 wniosków dotyczących ustalenia prawa do świadczeń, wydano **6 decyzji** przyznających świadczenie, **2** decyzje odmowne. Z tej formy pomocy skorzystały 4 osoby, w tym 1 osoba 3-krotnie była ubezpieczona na okres 90 dni. Postępowania toczyły się na wniosek osoby lub placówki, która objęła świadczeniobiorcę pomocą medyczną. Na podstawie przeprowadzanego wywiadu środowiskowego oraz analizy dokumentów sprawdzane są przesłanki do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Pracownicy socjalni ustalają, czy są instytucje, które w pierwszej kolejności mogą objąć ubezpieczeniem zdrowotnym oraz pomagają w uzyskaniu ubezpieczenia zdrowotnego z innych dostępnych źródeł. Decyzje są przysyłane do Narodowego Funduszu Zdrowia. Wydatkowana kwota kosztów obsługi na objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym to **360,00 zł**.

18. Centrum Integracji Społecznej w Łąncucie

W 2025r. **9 osób** uczestniczyło w kontynuacji projektu „Wsparcie Mieszkańców Łąncuta poprzez działania Centrum Integracji Społecznej” z roku ubiegłego.

Miasto Łącut realizuje działania we współpracy z Caritas Archidiecezji Przemyskiej. Celem głównym jest aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu Miasta Łąncuta. W ramach Centrum Integracji Społecznej wszyscy uczestnicy zostali skierowani do wykonywania prac ogrodniczo-porządkowych na terenie Miasta. Uczestnicy działania zostali objęci przez tutejszy Ośrodek ubezpieczeniem zdrowotnym na czas trwania projektu. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wnioskował o środki na objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym dla **9 osób**. Koszt składek zdrowotnych w roku 2025 wyniósł **2 765,25 zł**. Projekt zakończył się 31 marca 2025 r.

19. Wspieranie rodziny

W 2025 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie zadania z zakresu wspierania rodziny wykonywał w oparciu o Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miasto Łącut na lata 2024- 2026. Szczegółowa informacja ze wsparcia rodzin i pieczy zastępczej jest przedstawiana Radzie Miasta Łąncuta w odrębnym sprawozdaniu.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań w ramach pracy z rodziną, w szczególności pomocą asystenta rodziny. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. Całkowity koszt zatrudnienia asystenta rodziny w 2025r. wyniósł **111 428,10 zł**.

W 2025 roku z usług asystenta rodziny skorzystało **12 rodzin**, w których przebywało **28 dzieci**. Wśród rodzin objętych wsparciem asystenta są rodziny, które na mocy postanowienia z sądu rodzinnego zostały zobowiązane do współpracy.

W 2025 r. 10 rodzin było zobligowanych sędownie do pracy z asystentem rodziny, 2 rodziny samodzielnie zdecydowały się na współpracę z asystentem rodziny.

Miasto Łańcut ponosiło częściową odpłatność za pobyt **24 dzieci** w pieczy zastępczej na kwotę **444 266,85 zł**.

W 2025 r. **zadania z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały poddane kontroli Wojewody Podkarpackiego. Wynik kontroli był pozytywny** – sformułowano 3 uchybienia w zaleceniach pokontrolnych. Wskazane uchybienia dotyczyły formalnych uwag, które nie budziły zastrzeżeń merytorycznych co do realizowanych procedur, a stanowiły tylko ich ulepszenie.

20. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Pracownicy socjalni, realizując zadania określone ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, świadczą pomoc socjalną na rzecz mieszkańców Miasta Łańcuta. W 2025 roku kontynuowano działania socjalne mające na celu zapobieganie oraz minimalizowanie problemów wynikających ze zjawiska przemocy domowej. Pracownik socjalny w procedurze „Niebieskie Karty” odgrywa kluczową rolę w zdiagnozowaniu sytuacji rodziny, zapewnieniu bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej oraz koordynacji wsparcia. Do jego zadań należy, m. in. aktywny udział w opracowaniu indywidualnego planu pomocy, monitorowanie sytuacji w środowisku, praca socjalna, udzielanie wsparcia, poradnictwa, praca w grupie diagnostyczno-pomocowej powoływanej przez Zespół Interdyscyplinarny.

W gminie Miasto Łańcut pomoc rodzinom uwięknanym w przemoc jest realizowana przez Zespół Interdyscyplinarny i powołane przez niego grupy diagnostyczno-pomocowe, które podejmują działania w indywidualnych sprawach. Uchwałą Nr X/61/2024 Rady Miasta Łańcuta z dnia 30 grudnia 2024r. został przyjęty do realizacji „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Miasta Łańcut na lata 2025-2030”, którego założeniem jest prowadzenie działalności profilaktycznej oraz pomoc konkretnym osobom i rodzinom.

W 2025 r. grupy diagnostyczno-pomocowe pracowały łącznie z **91** rodzinami:

- **prowadzono realizację 62 Procedur „Niebieskie Karty”** (w tym 29 wszczętych w 2025 r., 31 wszczętych w 2024 r. oraz 2 w 2023 r.),
- **29 rodzin było objętych monitoringiem po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.**

Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **30 formularzy „Niebieska Karta - A”**, dokumentujących zarówno pierwsze, jak i kolejne zdarzenia związane z użyciem przemocy domowej oraz **przyjęto do prowadzenia z innych gmin 6 procedur „Niebieskie Karty”.**

W działania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej zaangażowane były służby Policji, przedstawiciele placówek oświatowych, służby zdrowia, sądownictwa, prokuratury, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łańcutie, a także organizacje pozarządowe.

W 2025 r. łącznie **pracowało 91 grup diagnostyczno-pomocowych**. W ramach pracy grup diagnostyczno-pomocowych odbyło się **408 spotkań**. Czynny udział w grupach diagnostyczno-pomocowych brało udział 3 pracowników socjalnych oraz asystent rodziny.

W 2025 roku zakończono realizację **21 procedur „Niebieskiej Karty” z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej oraz 14 z powodu braku zasadności podejmowanych działań. W dwóch przypadkach grupy diagnostyczno-pomocowe odstąpiły od dalszych działań** na podstawie art. 9b ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz § 19 Rozporządzenia z 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta” w związku z niepotwierdzeniem informacji o stosowaniu przemocy domowej. **5 procedur „Niebieskie Karty” zostało przekazanych do prowadzenia przez inne gminy** (z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania osób doznających przemocy domowej).

Po zakończeniu procedury grupa diagnostyczno-pomocowa przekazuje protokół do Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie nie później niż 7 dni roboczych. Po zakończeniu procedury grupa podejmuje **działania monitorujące sytuację rodziny przez okres 9 miesięcy**, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Procedura działań w ramach „Niebieskiej Karty” jest koordynowana i monitorowana przez Zespół Interdyscyplinarny. Praca z rodzinami doświadczającymi przemocy domowej wymaga dużo czasu i wiąże się z obciążeniem emocjonalnym dla pracowników.

21. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

W realizacji zadań pomocy społecznej Ośrodek współpracuje z organizacjami społecznymi oraz innymi jednostkami

organizacyjnymi Miasta Łańcuta oraz instytucjami, m.in.:

1. Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łańcuckie:

- bieżący nadzór nad realizacją zadania z zakresu pomocy społecznej w formie „zapewnienia gorącego posiłku” – zgodnie z Umową,

- działania na rzecz osób bezdomnych,

2. Parafiami Rzymsko-Katolickimi (wszystkimi) – informowanie o osobach potrzebujących, ubogich i bezdomnych, którzy szukają pomocy we wspólnotach działających przy Parafii (m.in. Akcja Katolicka, Caritas, itd.), współpraca w zakresie sprawienia pogrzebu dzieci utraconych oraz osoby bezdomnej.

3. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łańcucie:

- uczestnictwo w ocenach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,

- udzielanie informacji o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej i prawnej w ramach działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej,

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych kwalifikujących do udziału w zajęciach w Środowiskowym Domu Samopomocy,

4. Powiatowym Urzędem Pracy w Łańcucie w zakresie:

- aktywnego zwalczania bezrobocia poprzez organizowanie prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, programu aktywności lokalnej,

- prowadzenie działań w zakresie wyłonienia grup bezrobotnych podlegających przekwalifikowaniu zawodowemu,

- stałego monitorowania ofert pracy i mobilizowania osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia.

5. Policją, sądem, kuratorami, pedagogami szkolnymi, placówkami oświatowymi i placówkami służby zdrowia w zakresie poprawy warunków funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych.

6. Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie świadczenia pomocy osobom uzależnionym. W ramach współpracy z ww. Komisją w siedzibie MOPS działa Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, w którym udzielane jest poradnictwo prawne i psychologiczne oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy.

7. Stowarzyszeniem Wiosna - kwalifikowanie osób i rodzin do akcji „Szlachetna Paczka”.

8. Polskim Czerwonym Krzyżem – oddział w Przeworsku – współpraca w zakresie wydawania żywności realizowana w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 – Podprogram 2024.

9. Fundacją im. Adama Hadława – pomoc w kwalifikacji do paczek żywnościowych i odzieżowych.

Ponadto pracownicy socjalni współpracują z policją, szkołą, kuratorami, służbą zdrowia, opiekunami, asystentem rodziny, urzędem pracy, pracownikami innych ośrodków pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, np. Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta, Polskim Czerwonym Krzyżem, Caritas, Szlachetną Paczką oraz wolontariuszami działającymi w ramach Klubu HDK-PCK Kropla Życia – Markowa.

22. Podejmowanie działań likwidujących bariery społeczne, wspierających inicjatywy sprzyjające wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej społeczności

- Diagnoza potrzeb wśród Mieszkańców Łańcuta przed przystąpieniem do realizacji Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego.

- Diagnoza potrzeb wśród Mieszkańców Łańcuta przed przystąpieniem do realizacji Programu „Opieka wychowawcza” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego.

23. Współpraca z Kuratorium Oświaty w Rzeszowie

W ramach współpracy z Kuratorium Oświaty w Rzeszowie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie w 2025 roku zakwalifikował i skierował **14 dzieci** i młodzieży w wieku od 7 do 18 lat z rodzin o niskich dochodach na bezpłatny wypoczynek wakacyjny. Pracownicy socjalni koordynowali działania związane z rekrutacją i wyjazdem na kolonie letnie, przygotowaniem oraz przekazywaniem dla potrzeb Kuratorium Oświaty oraz organizatorów wypoczynku list uczestników, uzupełnionych kart kwalifikacyjnych. Pracownicy socjalni dokonywali uzgodnień dotyczących terminów odjazdów oraz powrotów dzieci z kolonii. Nadzorowali wyjazd i powrót dzieci do Łańcuta. Kolonie letnie zorganizowane zostały przez Caritas Diecezji Rzeszowskiej. Kolonia letnia dla dzieci odbyła się w Myczkowcach w terminie: od 12 sierpnia 2025r. do 21 sierpnia 2025r.

24. Świadczenie usług teleopieki dla osób starszych i niepełnosprawnych

Celem programu w Module II jest poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do „opieki na odległość”, zwanej teleopieką.

W 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie użytkował 20 opasek, które były zakupione w roku ubiegłym.

W 2025 r. zakwalifikowano do programu 22 nowych użytkowników opasek bezpieczeństwa w ramach programu „Korpus wsparcia seniorów”, 2 osoby zrezygnowały z programu.

W ramach programu, udzielono łącznie wsparcia **22 mieszkańcom** Miasta Łańcuta w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkające z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

1) W ramach programu mieszkaniac otrzymał opaskę bezpieczeństwa z usługą obsługi systemu polegającą na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu.

2) Opaska bezpieczeństwa jest prosta w użytkowaniu, wyposażona w następujące funkcje:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS
- detektor upadku,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls, saturacja),

3) Usługa obsługi jest realizowana przez dyspozytora (pielęgniarkę, ratownika medycznego, opiekuna medycznego), który decyduje o sposobie udzielenia seniorowi pomocy, w tym o wezwaniu służb ratunkowych.

4) Wyznaczony gminny koordynator programu, do którego zadań należy organizacja, koordynacja pracy pracowników socjalnych w terenie w zakresie realizacji programu, a także monitoring i sprawozdawczość.

5) Udział w programie jest bezpłatny dla mieszkańców.

W okresie od stycznia do grudnia 2025 r. podsumowanie realizacji projektu przedstawia się następująco:

1) Rzeczywista liczba osób, które przystąpiły do MODUŁU II programu „Korpus Wsparcia Seniorów” w roku 2025 – **22** z tego:

- prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe – 9
- mieszkające z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia - 13

2) Rzeczywista liczba zgłoszeń do dyspozytora przy użyciu opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa – 104 z tego:

• zakończonych udzieleniem wsparcia przez telefon, prośbą o interwencję kogoś z otoczenia, prośbą o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej – 105

- zakończonych interwencją służb ratunkowych - 1

3) Realizacja projektu – 100 %

4) Rzeczywista wysokość środków wydatkowanych na realizację programu w roku 2025 – **15 615,98 zł** w tym:

- Koszt abonamentu – 8 880,00 zł
- całkowity koszt poniesiony na dodatkową gratyfikację finansową – 6 735,98 zł.

25. Działalność pracowników socjalnych

W Dziale Pomocy Środowiskowej zatrudniona jest wykształcona i doświadczona kadra, w skład której w 2025 r. wchodziło:

• 9 pracowników socjalnych, w tym: 1 starszy specjalista pracy socjalnej, 2 specjalistów pracy socjalnej, 1 starszy pracownik socjalny oraz 5 pracowników socjalnych,

- 1 asystent rodziny,
- 2 opiekunki środowiskowe świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 5 opiekunek środowiskowych świadczących usługi opiekuńcze,
- 3 terapeutki zatrudnione na umowę zlecenie w ramach świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi,

- 10 osób zatrudnionych na umowę zlecenie w ramach wykonywania usług opieki wytchnieniowej,
- 19 osób zatrudnionych na umowę zlecenie w ramach usługi asystenta osoby niepełnosprawnej.

Różnorodność problemów, z którymi borykają się Mieszkańcy Łańcuta, sprawia, że do każdego przypadku należy podchodzić indywidualnie, dokładnie badając sytuację rodzinną, dochodową, zdrowotną i mieszkaniową. Z tego względu

Dział Pomocy Środowiskowej wyodrębnia zakresy działalności obsługiwane przez wyspecjalizowanych pracowników w poszczególnych obszarach pomocy:

1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usługi opiekuńcze świadczone przez terapeutki i opiekunki środowiskowe dla Mieszkańców Łańcuta. Obsługa programów finansowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Korpus Wsparcia Seniorów – Moduł I i II, Asystent Osoby Niepełnosprawnej, Opieka Wytchnieniowa).
2. Zapewnienie całodobowego wsparcia dla Mieszkańców Łańcuta w formie pobytu w domu pomocy społecznej, w zależności od potrzeb zdrowotnych, oraz prowadzenie procedur dotyczących odpłatności osoby umieszczonej w tej placówce i jej rodziny.
3. Przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie Miasta Łańcuta poprzez prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” oraz współpracę międzyinstytucjonalną w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.
4. Praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
5. Pomoc i zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.
6. Pomoc finansowa w formie zasiłków stałych, okresowych, specjalnych zasiłków celowych, zasiłków celowych, zasiłków z powodu zdarzeń losowych, stypendiów szkolnych oraz świadczenia pieniężnego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.
7. Pomoc rzeczowa w formie kwalifikacji do paczek żywnościowych oraz skierowań do kuchni Brata Alberta dla Mieszkańców Łańcuta.
8. Współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na leczenie odwykowe.

Wieloaspektowość problemów, z jakimi mogą spotkać się pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej, wymaga nie tylko szerokiej wiedzy, ale także konieczności współpracy z innymi instytucjami.

Podstawą organizowania i udzielania wszelkiej pomocy jest rozeznanie potrzeb, co stanowi zadanie pracownika socjalnego – osoby profesjonalnie przygotowanej do udzielania pomocy bezpośrednio w środowisku zamieszkania osoby lub rodziny wymagającej wsparcia. Podstawowym dokumentem poprzedzającym przyznanie świadczenia z pomocy społecznej jest rodzinny wywiad środowiskowy, przeprowadzany przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o pomoc. W wyniku tego wywiadu sporządzana jest diagnoza, określająca sytuację osobistą, rodzinną, dochodową, majątkową, zdrowotną i mieszkaniową, a także zaproponowana zostaje pomoc dostosowana do potrzeb osób i możliwości Ośrodka. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego pracownik socjalny przygotowuje decyzję administracyjną.

Praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych, realizowana jest przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku. W 2025 roku udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej **513 rodzinom**, z czego wyłącznie w postaci pracy socjalnej – **281 rodzinom**. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny.

Kontrakt socjalny to pisemna umowa określająca uprawnienia i zobowiązania stron w ramach wspólnie podjętych działań zmierzających do zmiany trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2025 roku zawarto **10** kontraktów socjalnych, obejmujących łącznie **13 osób**.

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz stworzenie diagnozy na podstawie wywiadu środowiskowego. W celu podniesienia jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni rozwijają metody pracy oraz podejmują nowe zadania, takie jak:

1. Współpraca ze specjalistami, w szczególności psychologami, konsultantami do spraw uzależnień, przemocy w rodzinie, zaburzeń psychicznych, konsultantami do spraw prawnych, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej oraz asystentami rodziny w celu realizacji długofalowego planu pomocy.
2. Współpraca z Policją, kuratorami, przedstawicielami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagogami szkolnymi oraz cykliczne spotkania grup diagnostyczno-pomocowych w ramach procedury „Niebieskiej Karty” w celu wymiany informacji i ustalania wspólnych działań na rzecz środowisk zagrożonych przemocą domową.
3. Konsultacje z asystentem rodziny, podział zadań i współpraca w ramach usługi asystenta rodziny.
4. Współpraca z przedstawicielami szkół, przedszkoli, żłobków, poradni psychologiczno-pedagogicznych na rzecz zaspokojenia potrzeb dzieci.
5. Udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
6. Kwalifikowanie dzieci na kolonie organizowane przez Kuratorium Oświaty oraz nadzór nad wyjazdem i powrotem dzieci z kolonii.

7. Współpraca z parafiami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej.
8. Organizowanie pochówków dla osób, które nie mają rodziny lub rodzina nie chce się tym zająć, oraz poszukiwanie osób mogących zorganizować pochówek.
9. Współpraca z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych.
10. Utrzymywanie stałej współpracy z przychodniami, szpitalami, w celu zaspokojenia potrzeb klientów oraz pomocy w umieszczeniu ich w Zakładach Pielęgnacyjno-Opiekuńczych lub Opiekuńczo-Lecniczych.
11. Realizacja środowiskowych form pracy socjalnej.
12. Poszukiwanie kandydatów na opiekuna prawnego oraz kuratora, a w niektórych przypadkach pełnienie funkcji kuratora.
13. Przekazywanie do sądu wniosków dotyczących sytuacji dzieci oraz umieszczania osób w domach pomocy społecznej, leczenia bez zgody w szpitalu psychiatrycznym.
14. Udział w rozprawach sądowych w sprawach rodzinnych i karnych w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.
15. Udział w akcjach związanych z klęskami żywiołowymi i innymi zdarzeniami losowymi.
16. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie sądu i innych instytucji.
17. Przeprowadzanie wywiadów w związku z ubieganiem się o świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek wychowawczy, skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy.
18. Weryfikacja sytuacji socjalno-bytowej obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy.
19. Współpraca z Centrum Integracji Społecznej w zakresie rekrutacji i wymiany informacji na temat uczestników zajęć.
20. Kierowanie osób na posiłki wydawane przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta.
21. Wydawanie zaświadczeń o korzystaniu lub niekorzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej.
22. Informowanie, kierowanie i umawianie na konsultacje prawne i psychologiczne osób korzystających z pomocy w Punkcie Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie przy MOPS Łańcut.
23. Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

Nasza praca zawsze związana jest ze zdrowiem i życiem ludzkim w trudnych obszarach: przemocy, uzależnień, bezrobocia, chorób, ubóstwa, bezdomności. Jesteśmy odpowiedzialni za człowieka – często za jego zdrowie i życie, ale również za wychowanie dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych. W związku z załatwianiem spraw ludzkich, pracownicy socjalni kierują się delikatnością i rozważą w podejmowanych działaniach. Nasza praca, choć trudna, buduje ład i porządek społeczny, pozytywnie wpływając na obraz miasta. Problemy naszych klientów angażują nas emocjonalnie i niejednokrotnie wpływają na nasze życie prywatne, prowadząc do wypalenia zawodowego.

26. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Działu Pomocy Środowiskowej

W okresie sprawozdawczym pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej uczestniczyli w szkoleniach i konferencjach (w tym w ramach samokształcenia) związanych z realizowaniem zadań na stanowiskach pracy. Tematyka szkoleń, konferencji i webinarów obejmowała, m.in. następujące zagadnienia:

- Szkolenie z zakresu stosowania kwestionariusza szacowania ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową,
- Szkolenie z zakresu Programów „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 i „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025,
- Szkolenie - Terapia Skoncentrowana na rozwiązaniach - stopień I - (okres trwania 3 zjazdy),
- Procedura ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej od mieszkańca i rodziny, dochodzenie zwrotu zastępczo poniesionych przez gminę opłat,
- Pobyt w DPS wraz z odpłatnością osób zobowiązanych do jej wnoszenia,
- Społeczna równowaga – Rozwój usług społecznych i środowiskowych jako alternatywa dla DPS w procesie deinstytucjonalizacji,
- Szkolenie internetowe „Bezpieczeństwo pracownika socjalnego w trakcie wykonywania czynności zawodowych”,
- spotkania w ramach Sieci Pracowników Socjalnych realizowane jako Projekt „Społeczna Równowaga”, które pozwalają nawiązać nowe kontakty, wymienić się doświadczeniami i dobrymi praktykami, znaleźć rozwiązania bieżących problemów i trudności,
- Obsługa systemu POMOST,
- „Projekt równości. Wszyscy na pokład”,
- „Budowanie współpracy i współpraca lokalna na rzecz osób potrzebujących wsparcia /pomocy”.

27. Kontrole zewnętrzne

W 2025 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łąncucie została przeprowadzona przez Podkarpacki Urząd Wojewódzki **kontrola kompleksowa w zakresie realizacji zadań samorządu gminnego z obszaru pomocy społecznej**. Przedmiotem kontroli była w szczególności ocena prawidłowości wykonywania zadań własnych i zleconych, zgodności podejmowanych działań z obowiązującymi przepisami prawa, a także organizacji pracy Ośrodka oraz jakości i dostępności świadczonych usług.

W toku postępowania kontrolnego dokonano szczegółowej analizy dokumentacji prowadzonej przez Ośrodek, w tym w zakresie przyznawania i realizacji świadczeń z pomocy społecznej, terminowości podejmowanych rozstrzygnięć oraz prawidłowości stosowanych procedur. Ocenie poddano również zakres i efektywność współpracy Ośrodka z innymi podmiotami realizującymi zadania w obszarze polityki społecznej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie realizuje powierzone zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób rzetelny oraz zapewniający mieszkańcom dostęp do świadczeń z zakresu pomocy społecznej.

28. Podsumowanie

Miasto Łącut, położone w centralnej części powiatu łącuckiego, stanowi jedyny ośrodek miejski w tym regionie. Jego lokalizacja ma istotny wpływ na strukturę odbiorców pomocy społecznej, co znajduje odzwierciedlenie w działalności tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej. Jako główny ośrodek miejski w powiecie, Łącut przyciąga mieszkańców z okolicznych miejscowości wiejskich.

Atrakcyjny rynek wynajmu mieszkań stwarza możliwość osiedlenia się osobom, które z różnych powodów nie mogą pozostać w swoim dotychczasowym miejscu zamieszkania, a jednocześnie poszukują lokalizacji położonej w pobliżu rodzinnego domu. Wśród nowych mieszkańców często znajdują się rodziny borykające się z problemami, takimi jak przemoc domowa, uzależnienia, choroby psychiczne czy niepełna struktura rodziny. W wielu przypadkach zmiana miejsca zamieszkania traktowana jest jako próba poprawy trudnej sytuacji życiowej.

Napływ ludności z terenów wiejskich wpływa na kształtowanie się specyficznej struktury problemów społecznych w mieście. W odpowiedzi na te wyzwania Dział Pomocy Środowiskowej realizuje szeroki zakres działań, obejmujących zarówno wypłatę świadczeń pieniężnych, jak i organizowanie oraz realizację świadczeń niepieniężnych, a także ich obsługę i rozliczanie.

Pomimo licznych obowiązków oraz wymagającej specyfiki pracy, pracownicy działu dokładają starań, aby zapewnić jak najwyższy standard świadczonej pomocy. Oprócz codziennych zadań administracyjnych związanych z funkcjonowaniem działu, realizują oni również działania interwencyjne w terenie. Nagłość sytuacji kryzysowych, takich jak zagrożenie zdrowia lub życia podopiecznych, stanowi dodatkowe obciążenie i wymaga dużej dyspozycyjności czasowej.

Istotnym utrudnieniem w codziennej pracy są także częste zmiany przepisów i regulacji prawnych, które determinują zasady przyznawania świadczeń z pomocy społecznej. Świadczenia przyznane na podstawie jednej decyzji często ulegają modyfikacjom w ciągu roku, co wymaga od pracowników dużej elastyczności oraz szybkiego dostosowywania się do nowych uwarunkowań prawnych. Dodatkowym problemem jest również dezinformacja funkcjonująca w przestrzeni publicznej, która znacząco wpływa na postrzeganie systemu pomocy społecznej oraz wprowadza beneficjentów w błąd co do zakresu i zasad udzielanego wsparcia.

VI. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

1. Streszczenie działalności pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych

W poniższej tabeli podsumowano efekty codziennej pracy wykonywanej w Dziale Świadczeń Rodzinnych przez 5 pracowników i kierownika. Dodatkowo należy nadmienić, że w 2025 r. znaczna część spośród realizowanych zadań została poddana kontroli Wojewody Podkarpackiego (w tabeli zaznaczone na zielono). Wynik kontroli był pozytywny – nie sformułowano żadnych zastrzeżeń, a dodatkowe informacje zostały zawarte w dalszej części rozdziału.

Szczegółowy opis poszczególnych zadań przedstawiono w kolejnych podrozdziałach, a na koniec scharakteryzowano i podsumowano działalność pracowników Działu ŚR.

Tabela nr 15. Podsumowanie statystyczne zadań zrealizowanych w Dziale Świadczeń Rodzinnych

Zadanie	Liczba decyzji / informacji / innych działań	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	Liczba rodzin / gospodarstw / Mieszkańców
Świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, „becikowe”, świadczenia rodzicielskie)	1 458	14 782	10 011 650,17	1 073 rodziny
Składki społeczne opłacane za świadczeniobiorców	wg decyzji powyżej	1 076	946 848,00	90 rodzin
Składki zdrowotne opłacane za świadczeniobiorców	wg decyzji powyżej	498	147 088,00	42 rodziny
Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy	12	184	30 924,00	11 rodzin
Świadczenia wychowawcze	-	-	-	-
Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego	30 działań	-	-	5 rodzin
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	53	661	394 707,87	41 rodzin
Działania w ramach postępowań wobec dłużników alimentacyjnych	179 działań	-	-	72 dłużników
Świadczenia „Za życiem”	3	3	12 000,00	3 rodziny
Dodatki mieszkaniowe	187	1 092	318 122,41	182 rodziny
Karta Dużej Rodziny	165 Kart	-	-	53 rodziny
Zaświadczenia o dochodzie do Programu „Czyste powietrze”	72	-	-	72 gospodarstwa
Refundacja podatku VAT odbiorcom paliw gazowych	16	7	2 367,67	7 gospodarstw
Bony energetyczne	3	2	718,01	2 gospodarstwa
Bony ciepłownicze	w trakcie	w trakcie	w trakcie	84 gospodarstwa
RAZEM	2 178	18 305	11 864 426,13	1 737

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując powyższą tabelę – wszystkie wcześniej realizowane oraz nowe zadania Działu ŚR wymagały wydania 2 178 decyzji lub innego sposobu zakończenia postępowań, a obsłużono w ten sposób 1 737 rodzin lub gospodarstw i przyznano 18 305 świadczeń na kwotę 11 864 426,13 zł, co oznacza wzrost o 4,2% rok do roku.

Średnio na jednego pracownika Działu ŚR przypadało 436 postępowań w skali roku. Trzeba jednak zdawać sobie sprawę, że **od momentu przyjęcia wniosku do zakończenia postępowania jest wiele etapów**: najpierw należy różne kwestie **wyjaśnić lub uzupełnić** z wnioskodawcami, pozyskać **informacje** od innych instytucji lub ze stosownych baz danych, przeprowadzić całą **weryfikację**, dopełnić wszystkich **formalności** wynikających z KPA, przygotować stosowne **rozstrzygnięcie**, a następnie co miesiąc przygotowywać świadczenia **do wypłaty** oraz **sprawozdania i rozliczenia** środków. W przypadku zadań realizowanych przez Dział ŚR to nie kończy całego procesu, bo trzeba jeszcze **okresowo weryfikować uprawnienia** do przyznanych już świadczeń. Do tego dochodzi także **działalność informacyjna** wobec Mieszkańców zainteresowanych świadczeniami, a także ogrom **pracy administracyjno-archiwalnej** wobec zgromadzonej dokumentacji.

2. Świadczenia rodzinne

Źródła praw podmiotowych do świadczeń rodzinnych należy poszukiwać w art. 71 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny, natomiast **rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy** ze strony władz publicznych. Aspekt ten pozwala wyodrębnić ten rodzaj świadczeń na tle innych świadczeń z zakresu szeroko rozumianego zabezpieczenia społecznego, w tym świadczeń z pomocy społecznej (kierowanych do poszczególnych osób – członków rodzin). **Przepisy dotyczące świadczeń rodzinnych stanowią odrębną i wyspecjalizowaną część szeroko rozumianego systemu pomocy społecznej**. W doktrynie podkreśla się, że społeczno-gospodarcze przeznaczenie świadczeń rodzinnych nie powinno polegać na utrzymywaniu rodzin, lecz raczej na utrzymywaniu dziecka lub dorosłego członka rodziny o niskim dochodzie i wymagającego opieki. Zwraca się jednak uwagę, że świadczenia rodzinne, w odróżnieniu od świadczeń z pomocy społecznej, mają charakter roszczeniowy i nie są krótkotrwałymi formami wsparcia umożliwiającego przezwyciężenie trudnych sytuacji. Ich konstrukcja i założenia nie odwołują się do zasady pomocniczości ani do aktywizowania beneficjentów w celu poprawy ich sytuacji życiowej. Są raczej typem **trwałej pomocy udzielanej przez państwo z powodu potrzeby ochrony rodziny, wielodzietności i niepełnosprawności**.

Świadczenia rodzinne są narzędziem, które państwo stosuje w celu wspierania rodzin. Z kolei wspieranie rodziny rozumiane w kontekście oddziaływań profilaktycznych, w tym w aspekcie finansowym, skierowane jest do osób prawidłowo realizujących swoje funkcje w społeczeństwie, a jego istotą jest **wspomaganie prawidłowych procesów szeroko rozumianego rozwoju społecznego**. System świadczeń rodzinnych jest systemem pozaubezpieczeniowym, zorganizowanym na zasadzie zaopatrzeniowej, finansowanym z budżetu państwa. Oparty jest na zasadzie pomocniczości uwzględniającej regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi do łżenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych.

System świadczeń rodzinnych działający od maja 2004 r. jest zadaniem zleconym gminy. Zgodnie z odpowiednimi zarządzeniami Burmistrza Miasta Łańcuta oraz upoważnieniami udzielonymi Dyrektorowi Ośrodka i pracownikom Działu ŚR, od stycznia 2012 r. to Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem zadań zleconych gminy z zakresu świadczeń rodzinnych.

Można wyróżnić następujące grupy świadczeń rodzinnych:

- a) **zasiłek rodzinny wraz z 7 różnymi dodatkami**, który ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci,
- b) świadczenia opiekuńcze obejmujące: **świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy**,
- c) **zasiłek dla opiekuna** – wprowadzony do systemu świadczeń rodzinnych odrębnym przepisem prawnym,
- d) **jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka**, czyli tzw. „becikowe”,
- e) **świadczenie rodzicielskie**.

W październiku 2025 r. została przeprowadzona przez Wojewodę Podkarpackiego **kontrola z zakresu prawidłowej realizacji świadczeń rodzinnych w tutejszym Ośrodku**. Celem kontroli była ocena prawidłowości kompletowania dokumentacji, terminowości załatwiania wniosków, zasadności przyznawania świadczeń, terminowości realizacji wypłat, a także kwestie organizacyjne.

Z uwagi, iż w zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono jakichkolwiek nieprawidłowości ani uchybień, pracę jednostki oceniono POZYTYWNIE.

Jest to **najwyższa możliwa ocena pokontrolna w 4-stopniowej skali**. Podkreślić należy, iż w 2025 r. na 38 skontrolowanych jednostek w województwie – **tylko 5 z nich zostało ocenionych pozytywnie (w tym MOPS w Łańcucie)**.

3. Zasiłek rodzinny

Zasiłek rodzinny przysługuje: rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka jak również osobie pełnoletniej uczęszczającej do szkoły, jeżeli spełnia ustawowe przesłanki. Zasiłek rodzinny zależy przede wszystkim od dochodu rodziny i przysługuje uprawnionym osobom po spełnieniu kryterium dochodowego (z uwzględnieniem ewentualnego dochodu utraconego i uzyskanego oraz zastosowaniem metody „złotówka za złotówkę”). **Kryteria dochodowe** uprawniające do przyznania zasiłku rodzinnego to:

- a) na jedną osobę w rodzinie: **674 zł**;
- b) na jedną osobę w rodzinie, jeśli w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne: **764 zł**.

Do zasiłku rodzinnego przysługuje (po spełnieniu określonych warunków) **7 różnych dodatków z tytułu:**

- a) urodzenia dziecka,
- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- c) samotnego wychowywania dziecka,
- d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- f) rozpoczęcia roku szkolnego,
- g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Z tej formy wsparcia w 2025 r. skorzystało **157 rodzin**.

4. Świadczenie pielęgnacyjne

Od 1 stycznia 2024 r. zostały zmienione przepisy regulujące zasady przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego.

Obecnie świadczenie pielęgnacyjne (**na nowych zasadach**) przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
- 3) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 4) rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego

– **jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia** legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Natomiast do 31 grudnia 2023 r. świadczenie pielęgnacyjne (na starych zasadach) z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługiwało:

- a) matce albo ojcu,
- b) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- c) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,
- d) innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Zmian w przepisach regulujących zasady przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego jest wiele, ale najważniejsze z nich są takie, że:

- **w poprzednim stanie prawnym** świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało pod warunkiem **niepodejmowania zatrudnienia** przez opiekuna, dla **maksymalnie 1 osoby** wymagającej opieki **bez limitu wieku**,
- **w nowym stanie prawnym** świadczenie pielęgnacyjne przysługuje również opiekunom **aktywnym zawodowo**, dla **dowolnej liczby osób** wymagających opieki ale tylko **do ukończenia 18. roku życia**.

Obecnie obsługiwane i wypłacane są świadczenia pielęgnacyjne zarówno na starych zasadach (jako kontynuacja praw nabytych), **jak również na nowych zasadach, zgodnie z aktualnym brzmieniem przepisów**, dlatego funkcjonowanie w **dwóch stanach prawnych** jednocześnie jest **dużym wyzwaniem**.

Świadczenie pielęgnacyjne jest niezależne od dochodu rodziny. **Jego wysokość od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. wynosiła 3 287 zł miesięcznie.** Świadczenie to podlega corocznej waloryzacji (od 1 stycznia 2026 r. to kwota 3 386 zł miesięcznie). W związku z tym każdego roku w okolicach grudnia pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych muszą zaktualizować harmonogramy wypłat dla wszystkich świadczeniobiorców, aby móc terminowo zrealizować styczniową wypłatę w nowej wysokości oraz poinformować pisemnie każdego o zmianie kwoty świadczenia pielęgnacyjnego od nowego roku.

Z tej formy wsparcia w 2025 r. skorzystało **214 rodzin** (wg starych zasad: 116, wg nowych zasad: 98). Dla porównania w roku poprzednim skorzystało 202 rodziny, zatem odnotowano wzrost o 6%.

5. Specjalny zasiłek opiekuńczy

Od 1 stycznia 2024 r. weszły w życie zmiany, które uchyliły przepisy dotyczące specjalnego zasiłku opiekuńczego, zatem po tej dacie może on być przyznany na podstawie przepisów przejściowych wyłącznie dotychczasowym świadczeniobiorcom na zasadzie zachowania praw nabytych po spełnieniu określonych warunków.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej albo rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy wynosi **620 zł** miesięcznie i jest uzależniony od kryterium dochodowego, które wynosi 764 zł na osobę w rodzinie.

Z tej formy wsparcia w 2025 r. nie skorzystała żadna rodzina.

6. Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny od dnia 1 listopada 2019 r. wynosi **215,84 zł** (kwota zmieniana przez ustawodawcę okresowo, nie podlega waloryzacji). Ta forma wsparcia przysługuje:

- a) niepełnosprawnemu dziecku,
- b) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c) osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobom uprawnionym do dodatku pielęgnacyjnego.

Z tej formy wsparcia w 2025 r. skorzystało **641 rodzin**.

7. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe” przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922 zł. Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazową zapomogę przyznaje się w wysokości **1000 zł** na jedno dziecko.

Z tej formy wsparcia w 2025 r. skorzystało **40 rodzin**.

8. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie – to kolejna forma pomocy zaliczana do świadczeń rodzinnych dedykowana dla rodzica, który nie ma uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego z ZUS i KRUS (np. osoby bezrobotne, studenci, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą niepobierające zasiłku macierzyńskiego). Świadczenie to przysługuje:

- a) matce albo ojcu dziecka,

- b) opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia,
- c) rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia,
- d) osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia.

Świadczenie to nie jest uzależnione od kryterium dochodowego, wynosi **1000 zł** miesięcznie i przysługuje przez **52 tygodnie** po urodzeniu (albo przysposobieniu lub objęciu opieką) dziecka (a w przypadku urodzenia więcej dzieci przy jednym porodzie albo przysposobienia lub objęcia opieką może to być nawet 71 tygodni).

Natomiast od marca 2025 r. do przepisów wprowadzono **dodatkowy uzupełniający urlop macierzyński do 8 tygodni lub do 15 tygodni** – w zależności od okresu hospitalizacji i tygodnia ciąży, w którym urodziło się dziecko lub od jego masy urodzeniowej. Konsekwencją tego jest również **analogiczna zmiana** w ustawie o świadczeniach rodzinnych dotycząca możliwości **wydłużenia świadczenia rodzicielskiego**.

Z tej formy wsparcia w 2025 r. skorzystało **21 rodzin**.

9. Weryfikacja świadczeń rodzinnych

Należy pamiętać również o prowadzonej przez pracowników Działu ŚR **działalności informacyjnej** wobec Mieszkańców w zakresie przysługujących świadczeń i warunków, jakie trzeba spełnić, a także o **pomocy przy wypełnianiu** wielostronicowych wniosków.

Przyznanie świadczeń wymaga także **dalszej okresowej weryfikacji spełniania uprawnień** w oparciu o możliwą zmianę sytuacji rodzinnej, materialnej lub zdrowotnej. W takich przypadkach trzeba **wznawiać postępowania**, po raz kolejny wszystko weryfikować i wydawać rozstrzygnięcia **zmieniające lub uchylające**.

Weryfikacja prawa do świadczeń rodzinnych to rozbudowany proces postępowania administracyjnego, w którym w zależności od konkretnego świadczenia należy zbadać różnorakie okoliczności oraz dokumenty potwierdzające uprawnienia wnioskodawców (zaświadczenia, orzeczenia, dodatkowo sporządzone oświadczenia i inne), a także sprawdzić przedstawione we wnioskach informacje i potwierdzić je w Centralnym Systemie Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego, w ramach którego pracownicy Działu ŚR pozyskują dane z zasobów, m.in.: zbioru PESEL, Ministerstwa Finansów, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Centralnej Bazy Beneficjentów, Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności, Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej, Aplikacji Centralnej Rynku Pracy, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej (MEN).

10. Struktura świadczeń rodzinnych i wydatków

W poniższej tabeli zaprezentowano efekty pracy w zakresie świadczeń rodzinnych: liczbę i kwotę wypłaconych świadczeń oraz liczbę rodzin obsługiwanych w Dziale Świadczeń Rodzinnych.

Tabela nr 16. Struktura świadczeń rodzinnych i wydatków

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	Liczba rodzin
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego				
1.	Zasiłek rodzinny	3 353	380 191,43	157
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	13	11 520,81	13
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	100	35 551,03	12
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	222	41 713,48	12
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	456	47 208,97	47
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	225	21 200,14	130
7.	Pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	44	4 972,00	5

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	Liczba rodzin
8.	Pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	102	6 973,72	14
9.	Dodatek z tyt. wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	700	63 392,59	59
10.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami ustalone na podstawie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społ.	-	-	-
Świadczenia opiekuńcze				
11.	Zasiłek pielęgnacyjny	7 129	1 538 723,00	641
12.	Świadczenie pielęgnacyjne (na starych zasadach)	1 254	4 121 894,00	116
13.	Świadczenie pielęgnacyjne (na nowych zasadach)	1 032	3 596 593,00	98
14.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	-	-	-
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka				
15.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka (z dotacji)	40	40 000,00	40
Świadczenie rodzicielskie				
16.	Świadczenie rodzicielskie	112	101 716,00	21
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe				
17.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	1 076	946 848,00	90
18.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	-	-	-
Składki na ubezpieczenie zdrowotne				
19.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	498	147 088,00	42
20.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne

W 2025 roku przyznano i wypłacono łącznie **14 782 świadczeń rodzinnych**, z których skorzystało **1 073 rodziny** w kwocie **10 011 650,17 zł**, a także w postaci opłaconych **1 076 składek społecznych** w kwocie **946 848,00 zł** oraz **498 składek zdrowotnych** w kwocie **147 088,00 zł**. Świadczenia i składki są finansowane ze środków z budżetu państwa. Comiesięczna realizacja tak dużych wypłat wymaga **koordynacji i odpowiedniego przygotowania** oraz prowadzonej na bieżąco **weryfikacji** przez wszystkich pracowników Działu ŚR.

łącznie wydano **1 458 decyzji administracyjnych**, w tym: **776** decyzji przyznających świadczenia, **383** decyzje zmieniające prawo do świadczenia, **237** decyzji uchylających prawo do świadczenia, **17** decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenia oraz **45** decyzji odmawiających prawa do świadczenia – z powodu: przekroczenia kryterium dochodowego lub braku podstaw prawnych do przyznania świadczenia.

Od wydanych decyzji odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie złożyło 3 osoby. We własnym zakresie nie rozpatrzono żadnej decyzji. Po rozpatrzeniu przez SKO – w 3 decyzjach SKO bezpośrednio przyznało świadczenie stosując rozszerzającą wykładnię prawa na podstawie kompletnego i wyczerpującego materiału zgromadzonego w aktach sprawy.

W trakcie roku **wyegzekwowano** od świadczeniobiorców wpłaty **nienależnie pobranych świadczeń** o wartości **99 108,00 zł**. Natomiast według stanu na koniec roku w rejestrach widniało 9 osób, które miały niespłacone nienależnie pobrane świadczenia w łącznej kwocie 41 434,00 zł.

11. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na

terytorium tego państwa – **obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny** na podstawie art. 2 ust. 1 wspomnianej ustawy, **przysługuje prawo do świadczeń rodzinnych**, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – odpowiednio na zasadach i w trybie określonych w tych przepisach, z wyłączeniem warunku posiadania karty pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”. Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od kryterium dochodowego, przy ustalaniu dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się członka rodziny, który, zgodnie z oświadczeniem osoby ubiegającej się o te świadczenia, nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym obywatel ten został wpisany do rejestru obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy, a w przypadku świadczeń przysługujących na dziecko – również dziecko zostało wpisane do tego rejestru.

Na podstawie powyższych przepisów w 2025 r. obywatelom Ukrainy przyznano i wypłacono: **140 zasiłków rodzinnych** wraz z dodatkami, **38 zasiłków pielęgnacyjnych** oraz **6 świadczeń rodzicielskich** (razem **184 świadczenia**) – w łącznej kwocie **30 924,00 zł**.

Ze świadczeń skorzystało **11 rodzin** będących obywatelami Ukrainy (łącznie wydano **9** decyzji administracyjnych przyznających świadczenia, **3** decyzje uchylające prawo do świadczenia).

Regulacje dotyczące obywateli Ukrainy rodzą konieczność **analizowania każdego przypadku indywidualnie pod kątem przepisów obowiązujących w Ukrainie**. Nieustannie należy **monitorować wszelkie zmiany** dotyczące obywateli Ukrainy, np. **wyjazd z terytorium RP i długość pobytu** poza naszym krajem, co powinno skutkować **wstrzymywaniem wypłat świadczeń**.

Sytuacja dotycząca obywateli Ukrainy jest dynamiczna, dlatego wymaga **ciągłej weryfikacji**, a często również **zmiany decyzji lub jej uchylenia** w związku ze zmianą miejsca zamieszkania lub polepszenia sytuacji materialnej spowodowanej podjęciem zatrudnienia, co **na bieżąco należy monitorować i reagować na każdą taką sytuację**, np. **wyjazd z terytorium RP**.

Obsługa obywateli Ukrainy charakteryzuje się ograniczoną możliwością kontroli ich przebywania na terenie łańcuta, a całość postępowania jest prowadzona bez żadnych uproszczeń i wymaga dostarczenia oraz przeanalizowania takich samych dokumentów jak w przypadku obywateli Polski. Oprócz wykonywania wszystkich standardowych czynności podczas prowadzonego postępowania, dodatkowo należy **regularnie sprawdzać Rejestr dotyczący obywateli Ukrainy** udostępniany przez Straż Graniczną w celu bieżącej weryfikacji dalszego prawa do przyznanych świadczeń.

Obsługa obywateli Ukrainy często stwarza trudności we wzajemnym zrozumieniu ze względu na różnice językowe. Niekiedy brak możliwości dokładnego wytłumaczenia zawiłości prawnych dotyczących świadczeń potęguje już i tak ogromne emocje osób, które przeżyły tragedię wojny, a niekiedy straciły bliskie osoby lub pozostawiły najbliższych w ojczyźnie. Mimo wszystko pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych **dokładają wszelkich starań, aby w jak najprostszym sposobie wytłumaczyć wszystkie niezbędne warunki do otrzymania świadczeń, pomagają w wypełnianiu wniosków, objaśniają, jakie dokumenty należy dołączyć do wniosku oraz w jakich instytucjach można uzyskać niezbędne wsparcie**.

12. Świadczenia wychowawcze

Od 1 kwietnia 2016 roku Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy przyznawane było świadczenie wychowawcze, które wynosiło 500 zł miesięcznie na dziecko (obecnie 800 zł).

Świadczenie wychowawcze jest nieopodatkowane i nie jest wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia, dotyczy to w szczególności świadczeń z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych. **Świadczenie wychowawcze podlega przepisom o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego** dotyczącym krajów Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii oraz w zmienionej formule Wielkiej Brytanii. Oznacza to, że **świadczenie wychowawcze w Polsce nie przysługuje, jeżeli rodzina jest uprawniona do pobierania za granicą świadczeń o podobnym charakterze**.

Od 1 stycznia 2022 r. bieżącą obsługą świadczeń wychowawczych zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, natomiast wypłaty tych świadczeń były realizowane przez MOPS w łańcutie do dnia 31 maja 2022 r.

Jednak po tej dacie nadal obsługiwane i realizowane w Dziale Świadczeń Rodzinnych są postępowania objęte koordynacją świadczeń wychowawczych oraz windykacją nienależnie pobranych świadczeń z okresów realizowanych przez Dział ŚR.

W 2025 roku nie wypłacono świadczeń wychowawczych.

W trakcie roku **wyegzekwowano** od świadczeniobiorców wpłaty **nienależnie pobranych świadczeń** o wartości **5 323,02 zł**. Natomiast według stanu na koniec roku w rejestrach widniały 2 osoby, które miały niespłacone nienależnie pobrane świadczenia w łącznej kwocie 7 856,61 zł.

13. Działania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego to regulacje prawne, które uzupełniają prawo wewnętrzne danego państwa, chroniąc osoby wykonujące pracę za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego. Regulacje te – poprzez zapewnienie harmonijnego współistnienia systemów zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw – służą ochronie interesów osób przemieszczających się w celu podejmowania zatrudnienia i posiadających okresy zatrudnienia przebyte na terytorium różnych państw.

Osoby, które mieszkają i wykonują pracę w jednym państwie korzystają z ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego na podstawie wewnętrznych przepisów tego państwa. Przepisy te regulują ich prawa i obowiązki w odniesieniu do obciążeń (składek) oraz korzyści (świadczeń) w ramach systemu zabezpieczenia społecznego państwa, w którym mieszkają. Kiedy osoby te wyjeżdżają za granicę, w celu wykonywania pracy zarobkowej lub zamieszkania, przepisy wewnętrzne nie wystarczają dla zapewnienia im takiej ochrony. **Gwarancję ochrony można wówczas uzyskać dopiero dzięki aktom prawa międzynarodowego w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.**

W ramach Unii Europejskiej koordynację systemów zabezpieczenia społecznego zapewniają przepisy w randze rozporządzeń Rady i Parlamentu. Natomiast w stosunkach z innymi państwami – ratyfikowane umowy dwustronne o zabezpieczeniu społecznym. Dlatego też można wyróżnić koordynację systemów zabezpieczenia społecznego: wielostronną (wspólnotową/unijną) oraz dwustronną (umowną).

Od 1 maja 2004 r. Polacy przemieszczający się w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii, mają prawo ubiegać się o przyznanie świadczeń w miejscu, gdzie podjęli zatrudnienie lub przebywają.

Zadania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w odniesieniu do świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego do końca 2017 r. realizowane były przez Dział Świadczeń Rodzinnych we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie jako jednostką organizacyjną samorządu Województwa Podkarpackiego. Po zmianie przepisów od 1 stycznia 2018 r. zadania związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego są prowadzone przez Wojewodę (Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie).

Na przestrzeni 2025 r. pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych wykonali ok. **30 różnego rodzaju działań** dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, które podjęto w stosunku do **5 rodzin** z terenu Miasta Łańcuta.

Należy tutaj wyjaśnić, że jest to postępowanie bardzo pracochłonne, gdyż jest prowadzone oddzielnie do każdego świadczenia oraz długotrwałe z uwagi na procedury wynikające z przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej jak i w poszczególnych krajach członkowskich.

Działania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego są na bieżąco prowadzone w obszarze świadczeń rodzinnych. Pomimo przekazania realizacji świadczeń wychowawczych do ZUS, również w tym zakresie pracownicy Działu ŚR nadal podejmują działania dotyczące koordynacji, bowiem obejmują one okres, w którym realizatorem tych świadczeń był tutejszy Ośrodek.

14. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia skierowanego do rodzin, których dzieci pomimo zasądzonych od rodzica wyrokiem sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, **nie więcej jednak niż 1000 zł** na dziecko.

Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18. roku życia, albo jeżeli uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25. roku życia, a w przypadku posiadania przez osobę uprawnioną orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności świadczenie przysługuje bezterminowo.

Kwota kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczenia **od 1 października 2023 r. wynosi 1 209 zł na osobę w rodzinie**. Obowiązuje również, w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego, zasada „złotówka za złotówkę”, czyli przyznawanie świadczenia pomniejszonego o kwotę, o którą zostało przekroczone kryterium dochodowe.

W 2025 roku przyznano i wypłacono łącznie **661 świadczeń z funduszu alimentacyjnego**, z których skorzystało **41 rodzin** w kwocie **394 707,87 zł**. Świadczenia są finansowane ze środków z budżetu państwa.

łącznie wydano **53 decyzje administracyjne**, w tym: **40** decyzji przyznających świadczenia, **6** decyzji zmieniających prawo do świadczenia, **4** decyzje uchylające prawo do świadczenia, **1** decyzję ustalającą nienależnie pobrane świadczenia oraz **2** decyzje odmawiające prawa do świadczenia (z powodu przekroczenia dochodu).

Od wydanych decyzji złożono 2 odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie. Po rozpatrzeniu przez SKO – 1 decyzję skierowano do ponownego rozpatrzenia, a 1 postępowanie umorzono.

W trakcie roku **wyegzekwowano** od świadczeniobiorców wpłaty **nienależnie pobranych świadczeń** o wartości **450,00 zł**. Natomiast według stanu na koniec roku w rejestrach widniała 1 osoba, która miała niespłacone nienależnie pobrane świadczenia w łącznej kwocie 10 050,00 zł.

Na podstawie ostatecznych decyzji przyznających świadczenia sporządzono **40 wniosków do komorników sądowych o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego** należności przypadających od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegających ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych w celu zaspokojenia roszczeń osobie uprawnionej z tytułu alimentów. Jest to jedno z **wielu działań**, które prowadzimy w celu **coraz lepszej egzekucji kwot od dłużników alimentacyjnych**.

W czerwcu 2025 r. odbyła się kontrola Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Łańcuta, która **nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości w zakresie obsługi funduszu alimentacyjnego**.

W październiku 2025 r. została przeprowadzona przez Wojewodę Podkarpackiego **kontrola z zakresu prawidłowej realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tutejszym Ośrodku**. Celem kontroli była ocena prawidłowości kompletowania dokumentacji, terminowości załatwiania wniosków, zasadności przyznawania świadczeń, terminowości realizacji wypłat, a także kwestie organizacyjne.

Z uwagi, iż w zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono jakichkolwiek nieprawidłowości ani uchybień, pracę jednostki oceniono POZYTYWNIE.

Jest to **najwyższa możliwa ocena pokontrolna w 4-stopniowej skali**. Podkreślić należy, iż w 2025 r. na 38 skontrolowanych jednostek w województwie – **tylko 5 z nich zostało ocenionych pozytywnie (w tym MOPS w Łańcutie)**.

15. Działania wobec dłużników alimentacyjnych

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się jedynie do przyjęcia wniosku o świadczenie i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na prowadzeniu **postępowań wobec dłużników alimentacyjnych**. Taki dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej ze środków z budżetu państwa łącznie z ustawowymi odsetkami. A część wyegzekwowanych od dłużników wpłat stanowi dochód organu właściwego.

Dłużnik alimentacyjny to osoba zobowiązana do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna. W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona może złożyć do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów.

Organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku:

- a) otrzymania wniosku osoby uprawnionej,
- b) przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Organ prowadzący postępowanie egzekucyjne jest obowiązany do informowania organu właściwego dłużnika oraz organu właściwego wierzyciela o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności każdorazowo na wniosek tych organów, a także każdorazowo w przypadku zaistnienia okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia lub na podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych, w terminie 14 dni od dnia powzięcia informacji o zaistnieniu tych okoliczności.

Organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela przekazują organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej.

Organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

Wśród działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych można wymienić również:

- a) zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy,
- b) informowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- c) wszczynanie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązania alimentacyjnego i wydawanie w tych sprawach decyzji,
- d) kierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego,
- e) przekazywanie informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy – w celu zwiększenia skuteczności egzekucji Ośrodek współpracuje z Biurami Informacji Gospodarczej.

W roku 2025 w rejestrze widniało 171 dłużników alimentacyjnych. Natomiast postępowania prowadzono wobec 72 dłużników – przeprowadzono wywiady alimentacyjne i odebrano w tych sprawach oświadczenia majątkowe od dłużników, informacje uzyskane na podstawie tych działań przekazano organom prowadzącym postępowanie egzekucyjne, jak również skierowano wnioski o podjęcie działań wobec dłużników zamieszkałych na terenie innych gmin. Dodatkowo od 31 maja 2017 r. na mocy zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny na organ prowadzący postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych został nałożony obowiązek zawiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełniania przestępstwa, jeżeli na podstawie akt prowadzonego postępowania ustalą, że alimenty nie zostały zapłacone w wysokości równoważności co najmniej 3 świadczeń okresowych.

Tabela nr 17. Zestawienie podjętych działań w ramach postępowań wobec dłużników alimentacyjnych

Rodzaj działania	Liczba działań
Otrzymane od organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika aliment.	17
Przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	24
Przekazane komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzące z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	24
Złożone zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 § 2 KK	7
Korespondencja z komornikami sądowymi w sprawie ustalenia wartości należności przypadających od dłużników alimentacyjnych	84
Korespondencja z Zakładami Karnymi	6
Korespondencja z Policją w sprawie ustalenia miejsca pobytu dłużników alimentacyjnych lub w sprawie wysokości zadłużenia dłużników	6
Złożone wnioski o egzekucję z udziałów w nieruchomościach	3
Inne (np. informacje do PUP o potrzebie aktywizacji dłużników, wszczęcia i umorzenia postępowań dotyczących uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, zobowiązania dłużników do zarejestrowania się w PUP, itp.)	8

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku prowadzonych postępowań i działań podjętych przez Dział Świadczeń Rodzinnych w 2025 roku od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwoty:

- a) dotyczące funduszu alimentacyjnego: **345 447,91 zł**, z czego na **dochody Miasta Łańcuta przypadła kwota 87 030,57 zł (40% należności)**, a na dochody budżetu państwa przekazano kwoty: 130 545,72 zł (60% należności) i 127 871,62 zł (odsetki),
- b) dotyczące zaliczki alimentacyjnej: **9 736,71 zł**, z czego na **dochody Miasta Łańcuta przypadła kwota 4 868,36 zł (50% należności)**, a na dochody budżetu państwa przekazano kwotę: 4 868,35 zł (50% należności).

Tabela nr 18. Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych

	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Dochody Miasta Łańcuta – fundusz alimentacyjny	56 105,42 zł	77 144,42 zł	75 403,61 zł	77 987,56 zł	87 030,57 zł
Dochody budżetu państwa – fundusz alimentacyjny	84 158,19 zł	115 716,49 zł	113 105,37 zł	116 981,31 zł	130 545,72 zł
Dochody budżetu państwa – odsetki od funduszu alimentacyjnego	66 639,44 zł	93 455,85 zł	104 622,12 zł	126 497,75 zł	127 871,62 zł
Dochody Miasta Łańcuta – zaliczka alimentacyjna	1 912,79 zł	9 054,52 zł	9 115,85 zł	4 287,23 zł	4 868,36 zł
Dochody budżetu państwa – zaliczka alimentacyjna	1 912,82 zł	9 054,47 zł	9 115,84 zł	4 287,24 zł	4 868,35 zł
RAZEM	210 728,66 zł	304 425,75 zł	311 362,79 zł	330 041,09 zł	355 184,62 zł

Źródło: Opracowanie własne

Mimo, iż wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest w całości finansowana ze środków z budżetu państwa, to część wyegzekwowanych od dłużników wpłat stanowi dochód organu właściwego. W 2025 roku z przeznaczeniem **na dochody Miasta Łańcuta została wyegzekwowana łączna kwota 91 898,93 zł, która w ostatnim roku wzrosła o 12%.** Na uwagę w ostatnich 2 latach zasługuje znaczący wzrost wpłaconych odsetek, który świadczy o tym, że coraz skuteczniej egzekwowane są stare zaległości, gdyż zgodnie z przepisami w pierwszej kolejności są spłacane odsetki, a po nich będą spłacane należności – w tym z przeznaczeniem na dochody Miasta Łańcuta.

Do tak dobrych wyników przyczyniają się zarówno poprawa skuteczności postępowań egzekucyjnych jak również **liczne działania podejmowane wobec dłużników w Dziale Świadczeń Rodzinnych**, np.:

- regularne przeprowadzanie **wywiadów alimentacyjnych** z dłużnikami oraz zbieranie **oświadczeń majątkowych**,
- bieżąca **współpraca** i wymiana informacji z **komornikami**,
- przekazywanie informacji do **organów właściwych dłużników** zamieszkujących w innych gminach,
- współpraca z **policją** w celu ustalenia **miejsca pobytu** dłużników,
- zobowiązywanie dłużników do **zarejestrowania się w urzędzie pracy** oraz wnioskowanie do urzędu pracy o **aktywizację zawodową** dłużników,
- przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużników do **biur informacji gospodarczej**,
- prowadzenie **postępowań** w przypadkach **dłużników uchylających się** od zobowiązania i wydawanie w tych sprawach **decyzji**,
- wnioskowanie do **starosty o zatrzymanie prawa jazdy** dłużnika,
- zawiadamianie **organów ścigania** o podejrzeniu popełnienia **przestępstwa** określonego w art. 209 § 2 Kodeksu Karnego (uchylanie się od obowiązków alimentacyjnych).

Są to działania wymienione w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z tych przepisów jednoznacznie wynika zakres postępowania organu właściwego dłużnika lub organu właściwego wierzyciela, w tym także w odniesieniu do ustalenia sytuacji majątkowej dłużnika.

W 2025 r. dłużnicy złożyli 2 wnioski o umorzenie ich należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. **Po dogłębnym zbadaniu ich sytuacji dochodowej i rodzinnej wydano 2 decyzje odmawiające umorzenia należności.** W 2025 r. wydano także **10 postanowień** dotyczących wygaśnięcia należności z powodu zgonu dłużników.

Nadmienić należy, iż celem postępowania prowadzonego przez organ właściwy dłużnika lub wierzyciela jest doprowadzenie do sytuacji bieżącego płacenia alimentów przez osobę zobowiązaną oraz zaprzestanie pobierania świadczenia z funduszu alimentacyjnego przez osobę uprawnioną do alimentów. Natomiast celem postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego nie jest egzekucja alimentów – ponieważ postępowanie egzekucyjne prowadzi komornik a nie organ właściwy.

Postępowanie wobec dłużnika nie ma na celu ukarania go za niewypełnianie obowiązku alimentacyjnego, gdyż funkcję karną pełnią sądy. Celem postępowania jest motywacja i aktywizacja do działań, które umożliwią regularne płacenie alimentów. Ważnym elementem wpływającym na skuteczność postępowania jest właściwe podejście do dłużnika – mające na celu pomoc a nie ukaranie.

W czerwcu 2025 r. odbyła się kontrola Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Łańcuta, która **nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości w zakresie działań wobec dłużników alimentacyjnych.**

W październiku 2025 r. została przeprowadzona przez Wojewodę Podkarpackiego **kontrola z zakresu prawidłowej realizacji postępowania wobec dłużników alimentacyjnych w tutejszym Ośrodku.**

Z uwagi, iż w zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono jakichkolwiek nieprawidłowości ani uchybień, prace jednostki oceniono POZYTYWNIE.

Jest to **najwyższa możliwa ocena pokontrolna w 4-stopniowej skali.** Podkreślić należy, iż w 2025 r. na 38 skontrolowanych jednostek w województwie – **tylko 5 z nich zostało ocenionych pozytywnie (w tym MOPS w Łańcucie).**

16. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości **4 000 zł.** Świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody. Jednak do wniosku należy dołączyć, m.in.:

- a) zaświadczenie lekarskie / wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką – nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko,
- b) zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

W 2025 roku wypłacono **3 świadczenia „Za życiem”** na łączną kwotę **12 000,00 zł**, z których skorzystało **3 rodziny.** Łącznie wydano **3 decyzje** administracyjne przyznające świadczenia. Od wydanych decyzji nikt nie złożył odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

W październiku 2025 r. została przeprowadzona przez Wojewodę Podkarpackiego **kontrola z zakresu prawidłowej realizacji jednorazowego świadczenia pieniężnego z ustawy „Za życiem” w tutejszym Ośrodku.** Celem kontroli była ocena prawidłowości kompletowania dokumentacji, terminowości załatwiania wniosków, zasadności przyznawania świadczeń, terminowości realizacji wypłat, a także kwestie organizacyjne.

Z uwagi, iż w zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono jakichkolwiek nieprawidłowości ani uchybień, prace jednostki oceniono POZYTYWNIE.

Jest to **najwyższa możliwa ocena pokontrolna w 4-stopniowej skali.** Podkreślić należy, iż w 2025 r. na 38 skontrolowanych jednostek w województwie – **tylko 5 z nich zostało ocenionych pozytywnie (w tym MOPS w Łańcucie).**

17. Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne

Osoby ubiegające się o **dodatek mieszkaniowy** winny spełnić jednocześnie trzy warunki:

- a) Posiadać **tytuł prawny do lokalu:**
 - najemcy i podnajemcy lokali mieszkalnych zamieszkujący w tych lokalach,
 - osoby mieszkające w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
 - osoby mieszkające w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właściciele samodzielnych lokali mieszkalnych,
 - inne osoby mające tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszące wydatki związane z jego zajmowaniem,
 - osoby zajmujące lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekujące na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.
- b) **Dochód** – po zmianie przepisów od 1.07.2021 r. dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny **dochód** przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy **nie przekroczył** w gospodarstwie:
 - 1) jednoosobowym: **40%**,
 - 2) wieloosobowym: **30%**

– **przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej**, obowiązującego w dniu złożenia wniosku. Do 10.02.2025 r. przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej wynosiło 7 155,48 zł, a od 11.02.2025 r. wynosiło 8 181,72 zł.

c) **Normatywna powierzchnia użytkowa** lokalu mieszkalnego w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego **nie może przekraczać:**

- 35 m² - dla 1 osoby,
- 40 m² - dla 2 osób,
- 45 m² - dla 3 osób,
- 55 m² - dla 4 osób,
- 65 m² - dla 5 osób,
- 70 m² - dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

Dodatku mieszkaniowego nie przyznaje się, jeżeli jego kwota byłaby niższa niż 0,5% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu wydania decyzji.

W 2025 roku przyznano i wypłacono **1 092 dodatki mieszkaniowe** na kwotę **318 122,41 zł**. Skorzystało z nich **182 rodziny**.

Łącznie wydano **187 decyzji administracyjnych**, w tym: **182** decyzje przyznające dodatki mieszkaniowe, **5** decyzji odmawiających prawa do dodatku mieszkaniowego (z powodu przekroczenia dochodu). Dodatkowo **1** postępowanie zakończyło się umorzeniem, a **4** ustalone prawa do dodatku mieszkaniowego podlegały wygaszeniu w związku ze zgonem wnioskodawców. Od wydanych decyzji nikt nie złożył odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

Zryczałtowany **dodatek energetyczny** przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Za odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej uznaje się osobę, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczenia energii elektrycznej.

Na cały 2025 rok zostało zawieszone rozpatrywanie wniosków o przyznanie zryczałtowanego dodatku energetycznego w związku z obowiązkiem ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym. Zgodnie z art. 15 tejże ustawy – złożone wnioski o wypłatę dodatku energetycznego pozostawia się bez rozpoznania.

18. Karta Dużej Rodziny

Rządowy program Karta Dużej Rodziny prowadzony jest od czerwca 2014 r. **Jest to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla „rodzin 3+”** zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów, m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej, transportowej, edukacyjnej czy rekreacyjnej. Początkowo prawo do posiadania karty przysługiwało członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumiano rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci: w wieku do 18. roku życia lub w wieku do ukończenia 25. roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej oraz bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, ale tylko w przypadku, gdy w dniu składania wniosku w rodzinie było co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

Od 1 stycznia 2019 roku uprawnienie do Karty Dużej Rodziny uzyskali **wszyscy rodzice, którzy kiedykolwiek posiadali na utrzymaniu co najmniej troje dzieci** – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.

Każdy wniosek o KDR zawiera co najmniej 4 lub więcej osób do wprowadzenia w systemie, do ich weryfikacji i złożenia zamówienia na Karty, a następnie do przeprowadzenia procesu odbioru Kart, odznaczenia w systemie i odpowiedniego wydania Mieszkańcom.

W 2025 roku po rozpatrzeniu i weryfikacji wniosków łącznie wydano **165 Kart Dużej Rodziny** dla **53 rodzin**.

19. Program „Czyste powietrze”

Od czwartego kwartału 2020 r. Dział Świadczeń Rodzinnych tutejszego Ośrodka realizuje zadanie wynikające z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska. Na mocy upoważnienia udzielonego przez Burmistrza Miasta Łącuta prowadzone jest postępowanie i wydawane są **zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób fizycznych**, które zamierzają złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania w ramach programu „Czyste powietrze”.

Jest to bardzo **terminowe zadanie**, bowiem **na wydanie** takiego zaświadczenia **ustalono 7 dni**, a w praktyce jest to **5 dni roboczych**. Wydanie zaświadczenia jest poprzedzone **weryfikacją** wszystkich członków gospodarstwa, a **obliczenie dochodu** wymaga pozyskania danych z Urzędu Skarbowego i ZUS. Dlatego wobec problemów z pozyskaniem danych z innych instytucji najczęściej **musimy pisemnie zawiadomić o przedłużeniu terminu** na załatwienie sprawy.

W 2025 r. wydano zaświadczenia dla **72 gospodarstw domowych**.

20. Refundacja podatku VAT odbiorcom paliw gazowych

Od 2023 r. realizowane było nowe świadczenie finansowane ze środków budżetu państwa, aby zapewnić **ochronę najuboższym gospodarstwom domowym zużywającym gaz ziemny w celach grzewczych** – w postaci **refundacji kwoty odpowiadającej podatkowi VAT** wynikającej z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie **paliw gazowych** od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. do tego odbiorcy paliw gazowych, zwanej w dalszej części „refundacją podatku VAT”. Natomiast **osoby rozliczające się rocznie miały możliwość składania wniosków o refundację jeszcze w 2025 r.**

Refundacja podatku VAT **przysługiwała odbiorcy paliw gazowych**, jeżeli:

1. **Głównym źródłem ogrzewania** gospodarstwa domowego było **urządzenie grzewcze zasilane paliwami gazowymi, wpisane lub zgłoszone do CEEB do dnia 21.12.2022 r.** albo po tym dniu – w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do CEEB (nowe źródła ogrzewania);
2. Przeciętny miesięczny dochód (w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych) **nie przekraczał kwoty 2 100 zł** – w przypadku gospodarstwa domowego **jednoosobowego** lub przeciętny miesięczny dochód na osobę **nie przekraczał kwoty 1 500 zł** – w przypadku gospodarstwa domowego **wielooosobowego**.

Refundacja podatku VAT była zadaniem, które **różniło się swoim charakterem i grupą odbiorców** od poprzednich „dodatku grzewczych”.

Pierwszą zasadniczą różnicą było to, iż nie było to świadczenie w postaci dodatku pieniężnego, a **refundacja – czyli zwrot za wcześniej poniesione wydatki**. Z tego wynikał również brak ustalonej kwoty wsparcia, ponieważ w każdym przypadku była to indywidualna kwota wynikająca z załączonej do wniosku faktury VAT za dostarczone paliwa gazowe. Co ważne – **refundacja dotyczyła tylko kwoty podatku VAT** z tej faktury, a nie całej jej wartości, która została zapłacona.

Drugą ważną różnicą było to, iż **nie każda osoba w gospodarstwie domowym mogła złożyć wniosek**, a jedynie **odbiorca paliw gazowych** – czyli ta **osoba, która była stroną umowy** z przedsiębiorstwem energetycznym, co było potwierdzone wystawieniem na tą osobę faktury VAT.

Dodatkowo – zastosowanie **kryterium dochodowego** ustalało, iż nie była to pomoc dedykowana dla wszystkich, a **jedynie dla najuboższych gospodarstw domowych**. Różnicą w stosunku do całej serii poprzednich „dodatku grzewczych”, które były wcześniej wprowadzane, było również to, że tamte dodatki można było przeznaczyć na dowolny cel.

Weryfikacja składanych wniosków była bardziej rozbudowana niż w przypadku poprzednich „dodatku grzewczych”, bowiem **łączyła w sobie elementy, które nie przy każdym poprzednim dodatku występowały**:

- **obliczaliśmy dochody** wnioskodawcy i wszystkich członków jego gospodarstwa – czego **nie było** przy dodatkach węglowych ani dodatkach dla gospodarstw domowych, ale **było w dodatkach ostonowych**,
- **badaliśmy poprawność wpisu źródła ogrzewania do CEEB** – co **było** przy dodatkach węglowych i dodatkach dla gospodarstw domowych, ale przy **dodatkach ostonowych było w 1/3 wniosków** ubiegających się o podwyższony dodatek,
- **weryfikowaliśmy dołączone faktury i dowody zapłaty** – czego **nie było** przy poprzednich „dodatkach grzewczych”,
- **sprawdzaliśmy rejestr PESEL** członków gospodarstwa,
- **wzywaliśmy do składania wyjaśnień i uzupełniania wniosków**, bo duża część z tych przesłanych elektronicznie **nie zawierała wymaganych załączników lub dołączona faktura nie uprawniała do otrzymania refundacji** (Ministerstwo nie zablokowało możliwości elektronicznego złożenia wniosku bez wymaganych załączników).

Również przy papierowym wypełnianiu wniosków występowały problemy, zatem **pracownicy Działu ŚR byli zaangażowani także w pomoc wnioskodawcom przy uzupełnianiu formularzy**.

Weryfikacja dochodów wymagała pozyskiwania danych z **rejestrów podatkowych**. Z kolei na zapytanie składane do **ZUS** poprzez portal Empatia odpowiedź pojawiała się po 25 godzinach. Ponadto, w przypadku emerytów i rencistów zbadać należało również wysokość **dodatkowych świadczeń rocznych** („13” i „14” emerytury/renty). W wielu przypadkach elektroniczna usługa **nie zwracała odpowiedzi** (np. przy wielu kodach ubezpieczenia) – a wtedy pozostawało jedynie napisać **zapytanie do ZUS** o konkretnego członka gospodarstwa, co wydłużało czas na rozpatrzenie wniosku.

Samo rozpatrywanie wniosków również budziło **wątpliwości merytoryczne** – dlatego pozyskiwaliśmy opinie prawne i analizowaliśmy różne interpretacje, aby wypracować właściwy sposób postępowania.

W 2025 r. przyjęto 7 nowych wniosków oraz kontynuowano rozpatrywanie **9 wniosków** z 2024 r., które podlegały naszej **czasochłonnej i rozbudowanej weryfikacji** (dochód, wpis do CEEB, rejestr PESEL, faktury, dowody zapłaty). W 2025 r. **przyznano i wypłacono 7 refundacji w kwocie 2 367,67 zł**, z kolei **9 wniosków rozpatrzono negatywnie i wydano stosowne decyzje**, od których nie zostały złożone odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

Natomiast od początku realizacji tego zadania w 2023 r. łącznie przyjęto **380 wniosków**, z których pozytywnie rozpatrzono **300** i wypłacono na kwotę **93 220,37 zł**, a **80 wniosków rozpatrzono negatywnie**. W związku z powyższym – ustalone ustawowo na 2% koszty obsługi tego zadania wyniosły łącznie **1 864,41 zł**. Nadmienić należy, że licencja na system dziedziny kosztowała 999 zł rocznie, zatem już tylko ten wydatek przekroczył przysługujące koszty obsługi. A należy do tego dodać jeszcze koszty wysyłki wezwań i zawiadomień, zużytego papieru i tonerów, nie mówiąc o kosztach pracowniczych. Zatem było to kolejne rządowe zadanie zlecone, którego ustawowe **koszty obsługi nie odzwierciedlały nakładu pracy** niezbędnego do jego wykonania, a realizowanie tych obowiązków było bardzo **czasochłonne i kosztowne**.

21. Bon energetyczny

Ustawą z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego zostało wprowadzone świadczenie finansowane ze środków budżetu państwa jako **działanie osłonowe dla najbardziej potrzebujących gospodarstw domowych, zagrożonych zjawiskiem ubóstwa energetycznego i mających trudności w pokrywaniu rachunków za energię**.

Bony przysługiwały za okres **od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia 2024 r.**, a wnioski można było składać do dnia 30 września 2024 r.

Bon energetyczny przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały kwoty **2 500 zł** w gospodarstwie **jednoosobowym** albo kwoty **1 700 zł** na osobę w gospodarstwie **wielooosobowym** – dochód ustalany na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. W przypadku bonu energetycznego obowiązywała tzw. zasada „złotówka za złotówkę”. Oznaczało to, że bon był przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota bonu była pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych bonów wynosiła 20 zł.

Bon energetyczny przysługiwał w wysokości:

- a) **300 zł (600 zł)** dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- b) **400 zł (800 zł)** dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- c) **500 zł (1 000 zł)** dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- d) **600 zł (1 200 zł)** dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Podane powyżej wyższe kwoty przysługiwały w przypadku, gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego było zasilane energią elektryczną i było wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB).

W przypadku gdy wniosek o wypłatę bonu energetycznego dla gospodarstwa domowego wielooosobowego złożyła więcej niż jedna osoba, bon przyznawany był wnioskodawcy, który złożył taki wniosek jako pierwszy. Na potrzeby składania wniosków ustalono zasadę, że jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego.

Przyznanie prawa do bonu energetycznego nie wymagało wydania decyzji administracyjnej lecz informacji, która przesyłana była na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej. Odmowa przyznania bonu energetycznego, korekta lub odmowa korekty wysokości przyznanego bonu, uchylenie lub zmiana prawa do tego bonu oraz rozstrzygnięcie w sprawie zwrotu bonu przyznanego albo pobranego nienależnie lub w nieprawidłowo ustalonej wysokości następowało w formie decyzji.

W 2025 r. kontynuowano rozpatrywanie 3 wniosków ze względu na brak odpowiedzi z ZUS dot. wysokości „13” i „14” emerytury wnioskodawców lub członków ich gospodarstw, co uniemożliwiło obliczenie przeciętnego miesięcznego dochodu w celu weryfikacji spełnienia kryterium do przyznania bonu energetycznego. Po otrzymaniu stosownych informacji **przyznano i wypłacono 2 bony energetyczne w kwocie 718,01 zł**, natomiast **1 wniosek rozpatrzono negatywnie i wydano stosowną decyzję**. Od wydanej decyzji nie zostało złożone odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

Natomiast od początku realizacji tego zadania w 2024 r. łącznie przyjęto **834 wnioski**, w których ujęto **2 225 Mieszkańców**. Pozytywnie rozpatrzono **745 wniosków** i wypłacono na kwotę **291 865,10 zł**, a **89 wniosków rozpatrzono negatywnie**.

22. Bon ciepłowniczy

Ustawą z dnia 12 września 2025 r. o bonie ciepłowniczym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia

wysokości cen energii elektrycznej zostało wprowadzone na drugą połowę 2025 r. i na cały 2026 r. **nowe działanie osłonowe finansowane ze środków budżetu państwa w postaci bonu ciepłowniczego skierowanego do najuboższych gospodarstw domowych, które doświadczają wysokich cen ciepła.**

W 2025 r. bony przysługiwały za okres **od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia**, a wnioski można było składać do dnia 15 grudnia. Z kolei za okres 1 stycznia – 31 grudnia 2026 r. wnioski będą przyjmowane od 1 lipca do 31 sierpnia 2026 r.

Bon ciepłowniczy przysługuje gospodarstwu domowemu korzystającemu na potrzeby ogrzewania z **ciepła z systemu ciepłowniczego** dostarczanego przez przedsiębiorstwo energetyczne, gdy **jednoskładnikowa cena ciepła netto** w danej grupie taryfowej wynosi **powyżej 170 zł/GJ netto**, a także którego **przeciętne miesięczne dochody** nie przekraczają kwoty **3 272,69 zł** w gospodarstwie **jednoosobowym** albo kwoty **2 454,52 zł** na osobę w gospodarstwie **wiełosobowym** – dochód ustalany na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. W przypadku bonu ciepłowniczego obowiązuje tzw. zasada „złotówka za złotówkę”. Oznacza to, że bon jest przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota bonu jest pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych bonów wynosi 20 zł.

Wysokość bonu ciepłowniczego za okres 1 lipca – 31 grudnia 2025 r. wynosi:

- a) **500 zł** dla gospodarstwa domowego – gdy cena ciepła netto wynosi powyżej 170 zł/GJ do 200 zł/GJ;
- b) **1000 zł** dla gospodarstwa domowego – gdy cena ciepła netto wynosi powyżej 200 zł/GJ do 230 zł/GJ;
- c) **1750 zł** dla gospodarstwa domowego – gdy cena ciepła netto przekracza 230 zł/GJ.

Wysokość bonu ciepłowniczego za okres 1 stycznia – 31 grudnia 2026 r. wynosi:

- a) **1000 zł** dla gospodarstwa domowego – gdy cena ciepła netto wynosi powyżej 170 zł/GJ do 200 zł/GJ;
- b) **2000 zł** dla gospodarstwa domowego – gdy cena ciepła netto wynosi powyżej 200 zł/GJ do 230 zł/GJ;
- c) **3500 zł** dla gospodarstwa domowego – gdy cena ciepła netto przekracza 230 zł/GJ.

W przypadku gdy wniosek o wypłatę bonu dla gospodarstwa domowego wieloosobowego złożyła więcej niż jedna osoba, bon przyznawany jest wnioskodawcy, który złożył taki wniosek jako pierwszy. Na potrzeby składania wniosków ustalono zasadę, że jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego.

Przyznanie prawa do bonu nie wymaga wydania decyzji administracyjnej lecz informacji, która przesyłana jest na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej. Odmowa przyznania bonu, korekta lub odmowa korekty wysokości przyznanego bonu, uchylenie lub zmiana prawa do tego bonu oraz rozstrzygnięcie w sprawie zwrotu bonu przyznanego albo pobranego nienależnie lub w nieprawidłowo ustalonej wysokości następuje w formie decyzji.

Do 15 grudnia 2025 r. zostało złożonych **84 wnioski**, w których zostało ujętych **147 Mieszkańców**. Termin na rozpatrzenie wniosków wynosi 90 dni od dnia ich prawidłowego złożenia, a wg stanu na koniec 2025 r. jeszcze trwała ich weryfikacja. Natomiast **środki na wypłatę przyznanego bonu ciepłowniczego mają się pojawić dopiero w 2026 r.**

Jest to kolejne rządowe zadanie zlecone, którego ustawowe **koszty obsługi nie odzwierciedlają nakładu pracy** niezbędnego do jego wykonania, a realizowanie tych obowiązków jest **czasochłonne i kosztowne**.

Rozpatrywanie wniosków o bon ciepłowniczy jest na przestrzeni ostatnich 4 lat **dziwiącym nowym zadaniem zleconym** (były to kolejno: dodatki osłonowe, dodatki węglowe, dodatki dla gospodarstw domowych, weryfikacja wniosków o zakup preferencyjny węgla, dodatki elektryczne, refundacja podatku VAT odbiorcom paliw gazowych, druga edycja dodatków osłonowych, bony energetyczne) **realizowanym przez Dział Świadczeń Rodzinnych równocześnie z wszystkimi wcześniejszymi swoimi obowiązkami.**

Łącznie tych 9 nowych form wsparcia w okresie ostatnich 4 lat złożyło się na **5 702 przyjęte i rozpatrzone wnioski**, w których ujęto ponad **11 tys. Mieszkańców łącznie**, natomiast łączna kwota wsparcia tylko z tych zadań wyniosła ok. **6,9 mln złotych**.

23. Charakterystyka pracy w Dziale Świadczeń Rodzinnych

W Dziale Świadczeń Rodzinnych jest zatrudniona **wyspecjalizowana i doświadczona kadra**, która w swojej codziennej pracy wykorzystuje znajomość kilkunastu ustaw oraz obsługuje kilka odrębnych systemów dziedzinowych. **Różnorodność i duża liczba obsługiwanych świadczeń** sprawiają, że do każdego Mieszkańca zgłaszającego się po pomoc należy **podejść indywidualnie i dokładnie przeanalizować jego sytuację rodzinną, dochodową czy zdrowotną** – w zależności od warunków niezbędnych do spełnienia przy konkretnym świadczeniu oraz dokumentów wymaganych do załączenia przy wniosku. W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych wielokrotnie należy współpracować z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowym Urzędem Pracy, Urzędem Skarbowym, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności, komornikami sądowymi, policją oraz innymi ośrodkami pomocy społecznej i instytucjami.

Wiele z działań podejmowanych w ramach codziennej pracy jest trudne do przeliczenia i przedstawienia liczbowego, ale jest niezbędne w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych w celu weryfikacji prawa do poszczególnych

świadczeń. Wśród takich działań można wyróżnić, m.in.:

- a) codziennie i na bieżąco **udzielane informacje** o warunkach uzyskania prawa do świadczeń (telefonicznie lub osobiście),
- b) **pomoc udzielaną przy wypełnianiu wniosków** przez Mieszkańców pojawiających się osobiście w Dziale ŚR (np. wniosek o zasiłek rodzinny ma aż 15 stron, wniosek o świadczenia z FA ma aż 9 stron, a do tego należy wypełnić również dodatkowe załączniki w zależności od sytuacji konkretnego wnioskodawcy) – bowiem **nadal składanie wniosków papierowych jest zdecydowanie popularniejszą formą** wnioskowania o świadczenia niż przysyłanie ich elektronicznie,
- c) **wzywanie** do złożenia wyjaśnień lub dołączenia dodatkowych dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń,
- d) w przypadku braku możliwości pozyskania z elektronicznych rejestrów informacji o wysokości składek społecznych i zdrowotnych – **wysyłanie zapytań do ZUS** (lub innych instytucji ubezpieczeniowych) dotyczących składek odprowadzonych przez wnioskodawców,
- e) w przypadku braku możliwości pozyskania z elektronicznych rejestrów informacji o wysokości przychodów i podatku dochodowego – **wysyłanie zapytań do Urzędu Skarbowego** dotyczących osiągniętych przychodów i podatku odprowadzonego przez wnioskodawców,
- f) w celu ustalenia okresów składkowych i nieskładkowych, które mają znaczenie przy opłacaniu składek za świadczeniobiorców przez tutejszy Ośrodek – **weryfikowanie tych okresów poprzez wysyłanie zapytań do ZUS** (lub innych instytucji ubezpieczeniowych),
- g) **okresowe sprawdzanie** w elektronicznych rejestrach **zmian w dochodach świadczeniobiorców** mających ustalone prawo do świadczeń, które jest uzależnione od dochodu rodziny, a także **przeliczanie tego dochodu przy jego każdorazowym uzyskaniu lub utracie** w okresie pobierania świadczenia – jeśli wpływa na wysokość przyznanego świadczenia, to kończy się wydaniem **decyzji zmieniającej lub uchylającej** (zwłaszcza przy świadczeniach obliczanych metodą „złotówka za złotówkę”), ale nawet jeśli nie skutkuje żadną zmianą w przyznanym świadczeniu, to cała procedura przeliczenia dochodu rodziny i tak jest wykonywana,
- h) **wydawanie decyzji zmieniających** do przyznanых świadczeń lub pism informujących dla świadczeniobiorców **w związku ze zmianą wysokości świadczeń** (np. coroczna waloryzacja kwoty świadczenia pielęgnacyjnego) oraz **aktualizacja danych** w systemie i tworzenie od nowa **harmonogramów wypłat**, co wiąże się z dużą liczbą świadczeń do zaktualizowania w krótkim okresie (przed najbliższym terminem wypłaty),
- i) **regularną (comiesięczną) weryfikację zmian w wydawanych orzeczeniach o niepełnosprawności** dla świadczeniobiorców mających ustalone prawo do świadczeń, które jest uzależnione od takiego orzeczenia,
- j) **bieżący kontakt** ze wspólnotami mieszkaniowymi i zarządcami nieruchomości odnośnie przyznanых dodatków mieszkaniowych oraz w ramach **monitorowania zaległości w opłacaniu czynszu** skutkujących wstrzymywaniem wypłaty dodatku,
- k) **weryfikację i wyjaśnianie błędów** dotyczących źródeł ogrzewania i paliw zgłoszonych przez Mieszkańców do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, a mających wpływ na prawo do świadczeń,
- l) **przesyłanie** według właściwości do innych gmin **wniosków**, które złożone drogą elektroniczną lub pocztą tradycyjną zostały mylnie przesłane do tutejszego Ośrodka (wnioski złożone elektronicznie stanowią ok. 10% wszystkich wniosków),
- m) **bieżącą aktualizację wiedzy** w ramach licznych i częstych zmian w obowiązujących przepisach oraz interpretacjach,
- n) **inne czynności** podejmowane w ramach bieżąco prowadzonych postępowań i realizowanych zadań.

Przyznanie świadczeń wymaga również **dalszej okresowej weryfikacji spełniania uprawnień** w oparciu o możliwą zmianę sytuacji rodzinnej, materialnej lub zdrowotnej. W takich przypadkach trzeba **wznawiać postępowania**, po raz kolejny wszystko weryfikować i wydawać rozstrzygnięcia **zmieniające lub uchylające**.

Sama weryfikacja prawa do świadczeń to rozbudowany proces postępowania administracyjnego, w którym w zależności od konkretnego świadczenia należy zbadać różnorakie okoliczności oraz dokumenty potwierdzające uprawnienia wnioskodawców (zaświadczenia, orzeczenia, dodatkowo sporządzone oświadczenia i inne), a także sprawdzić przedstawione we wnioskach informacje i potwierdzić je np. w Centralnym Systemie Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego, w ramach którego pracownicy Działu ŚR pozyskują dane z zasobów, m.in.: zbioru PESEL, Ministerstwa Finansów, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Centralnej Bazy Beneficjentów, Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności, Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej, Aplikacji Centralnej Rynku Pracy, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej (MEN) i wielu innych w zależności od konkretnych przypadków – np. w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

W poniższej tabeli przedstawiono statystykę niektórych czynności wykonanych w 2025 r. przez pracowników Działu ŚR podczas weryfikacji złożonych wniosków – dane liczbowe dotyczą jedynie podobszaru świadczeń rodzinnych

i świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Jest to tylko część z wykonywanych procedur, ale w sposób obrazowy pokazuje, jak wielu czynności wymaga weryfikacja dużej liczby zadań realizowanych w Dziale ŚR.

Tabela nr 19. Statystyka niektórych czynności wykonywanych podczas weryfikacji wniosków dla podobszaru ŚR i FA

Rodzaj czynności	Liczba
Wygenerowane usługi wymiany informacji z zasobami zbioru PESEL	1 636
Wygenerowane usługi wymiany informacji z zasobami Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej (CEIDG)	196
Wygenerowane usługi wymiany informacji z zasobami Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN)	1 045
Wygenerowane usługi wymiany informacji z zasobami Ministerstwa Finansów	1 241
Wygenerowane usługi wymiany informacji z zasobami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	6 471
Wygenerowane usługi wymiany informacji z Centralną Bazą Beneficjentów	20 259
RAZEM	30 848

Źródło: Opracowanie własne

24. Podsumowanie działalności pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych

W październiku 2025 r. została przeprowadzona przez Wojewodę Podkarpackiego **kontrola z zakresu prawidłowej realizacji świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego świadczenia pieniężnego z ustawy „Za życiem” w tutejszym Ośrodku.** Celem kontroli była ocena prawidłowości kompletowania dokumentacji, terminowości załatwiania wniosków, zasadności przyznawania świadczeń, terminowości realizacji wypłat, a także kwestie organizacyjne.

Z uwagi, iż w zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono jakichkolwiek nieprawidłowości ani uchybień, prace jednostki oceniono POZYTYWNIE.

Jest to **najwyższa możliwa ocena pokontrolna w 4-stopniowej skali.** Podkreślić należy, iż w 2025 r. na 38 skontrolowanych jednostek w województwie – tylko 5 z nich zostało ocenionych pozytywnie (w tym MOPS w Łańcucie).

Również kontrola Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Łańcuta z czerwca 2025 r. **nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości w zakresie obsługi funduszu alimentacyjnego oraz działań wobec dłużników alimentacyjnych.**

Od czasu pandemii covid wielokrotnie zmieniano przepisy dotyczące przedłużania ważności orzeczeń o niepełnosprawności, a co za tym idzie już **kilkukrotnie realizowaliśmy obowiązek zmian tych samych decyzji i przedłużania okresu wypłaty świadczeń** uzależnionych od niepełnosprawności dla tych samych świadczeniobiorców.

Obecne przepisy, które mają być docelowymi, wprowadziły **obowiązki wykonywane z urzędu odnośnie zmian decyzji przyznających świadczenia poprzez przedłużanie ich wypłat do 6 miesięcy, nie dłużej niż do wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia.** Zatem zasada przedłużania decyzji o wypłacie świadczeń **będzie dotyczyć wszystkich orzeczeń, których okresy ważności będą na bieżąco się kończyć – jest to dla pracowników kolejny dodatkowy obowiązek,** który wymaga również monitorowania i weryfikacji, aby zakończyć wypłatę świadczeń w przypadku, gdy nowe orzeczenie już nie kwalifikuje do ich pobierania.

Natomiast w przypadku uzyskania nowego orzeczenia o niepełnosprawności **złożenie kolejnego wniosku przez Mieszkańca wymaga przeprowadzenia od nowa całego postępowania i wydania po raz kolejny decyzji.** Dlatego kilkukrotne weryfikowanie, a następnie rozpatrywanie tych samych spraw wpływa na zwiększenie wykonywanych obowiązków.

Od 2024 r. nasze systemy dziedzinowe zostały rozbudowane o **nowe usługi wymiany danych dotyczące osób pobierających z ZUS świadczenie wspierające lub dodatek pielęgnacyjny,** co nałożyło **dodatkowe obowiązki weryfikacyjne w obszarze wszystkich świadczeń** przyznanych już wcześniej oraz na bieżąco rozpatrywanych wniosków. Prowadzona weryfikacja wnioskodawców pozwoliła ustalić **12 klientów, którym należało uchylić prawo do zasiłku lub świadczenia pielęgnacyjnego.** Co więcej – na mocy przepisów zwrócono się do ZUS o dokonywanie potrąceń na rzecz spłaty nienależnie pobranych świadczeń.

Rozpatrywanie wniosków o bon ciepłowniczy jest na przestrzeni ostatnich 4 lat **dziwiącym nowym zadaniem**

zleconym (były to kolejno: dodatki osłonowe, dodatki węglowe, dodatki dla gospodarstw domowych, weryfikacja wniosków o zakup preferencyjny węgla, dodatki elektryczne, refundacja podatku VAT odbiorcom paliw gazowych, druga edycja dodatków osłonowych, bony energetyczne) **realizowanym przez Dział Świadczeń Rodzinnych równocześnie z wszystkimi wcześniejszymi swoimi obowiązkami.**

Łącznie tych 9 nowych form wsparcia w okresie ostatnich 4 lat złożyło się na **5 702 przyjęte i rozpatrzone wnioski**, w których ujęto ponad **11 tys. Mieszkańców Łańcuta**, natomiast łączna kwota wsparcia tylko z tych zadań wyniosła ok. **6,9 mln złotych.**

W przypadku **bonu ciepłowniczego** (tak jak wcześniej dla **bonu energetycznego, dodatków osłonowych, refundacji podatku VAT odbiorcom paliw gazowych**) zastosowano **kryterium dochodowe.** Dlatego celem tych form wsparcia jest zapewnienie **ochrony dla najuboższych gospodarstw domowych** znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w związku z rosnącymi cenami żywności, gazu i energii, a także eliminacja zjawiska ubóstwa i wykluczenia energetycznego. Takie wsparcie rządowe wpisuje się w znaną w pomocy społecznej **zasadę subsydiarności**, tzn. polityka państwa ma w tym przypadku na celu **umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych**, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Wykonując te nowe zadania **pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych pomagają naszym najbardziej potrzebującym Mieszkańcom** przetrwać okres wysokiej inflacji i umożliwiają im bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz realizują art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który stanowi: „Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy: realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, **mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych.**”

Podsumowując wszystkie **wcześniej realizowane oraz nowe zadania** Działu ŚR – wymagały one wydania **2 178 decyzji lub innego sposobu zakończenia postępowań**, a obsłużono w ten sposób **1 737 rodzin lub gospodarstw** i przyznano **18 305 świadczeń** na kwotę **11 864 426,13 zł**, co oznacza **wzrost o 4,2%** rok do roku. **Średnio na jednego pracownika Działu ŚR przypadało 436 postępowań w skali roku.**

Za każdym razem, gdy możliwe jest ograniczenie ponoszonych wydatków, pracownicy Działu ŚR starają się w pierwszej kolejności **powiadomić telefonicznie** naszych Mieszkańców **o opcji osobistego odbioru** przygotowanych dla nich decyzji lub innych pism. **Bardzo często udaje nam się przekonać do takiego stawianictwa** – zwłaszcza w przypadkach decyzji przyznających świadczenia lub zmieniających je na korzyść wnioskodawcy. Dzięki temu **oszczędzamy kwotę 11,80 zł na każdej** takiej bezpośrednio odebranej **przesyłce** (jest to koszt listu za potwierdzeniem odbioru).

Jednak do odbioru decyzji odmownych lub uchylających prawo do świadczeń już tak często nie udaje się Mieszkańców przekonać, chociaż w takich przypadkach również **podejmujemy próbę telefonicznego powiadomienia.**

Z kolei **dla celów dowodowych część korespondencji musi być wysyłana za pośrednictwem poczty**, jak np. wezwania do złożenia wyjaśnień lub uzupełnienia wniosku (gdy próba telefonicznego wezwania Mieszkańca nie odniosła skutku), zawiadomienia przed wydaniem decyzji lub przesyłki kierowane do innych podmiotów.

Natomiast osobisty odbiór korespondencji związanej ze świadczeniami jest dla nas jednym ze sposobów weryfikacji, czy wnioskodawcy w dalszym ciągu przebywają na terenie naszego Miasta i czy nadal są uprawnieni do pobierania świadczeń.

W Dziale ŚR staramy się na bieżąco **weryfikować** wszystkie wcześniej przyznane i wypłacane **świadczenia**, aby wychwycić **zmiany mające wpływ na prawo do świadczeń** – m.in. pod kątem **uzyskania nowego dochodu**, zmian w zakresie posiadanego **orzeczenia** o niepełnosprawności, zmian w **składzie rodziny, zgonów**, itp. Jest to spory obszar do weryfikacji ze względu na **dużą liczbę wypłacanych świadczeń.**

Różnorodność i duża liczba obsługiwanych świadczeń sprawiają, że do każdego Mieszkańca zgłaszającego się po pomoc **podchodzimy indywidualnie i dokładnie analizujemy jego sytuację rodzinną, dochodową czy zdrowotną.** Natomiast sam proces **weryfikacji uprawnień** do świadczeń jest **rozbudowany i wieloetapowy.**

Bardzo często – w przypadku wielu rodzin **nawet kilka razy w roku** – świadczenie, które jest **przyznane jedną decyzją**, **musi być następnie zmieniane kolejnymi decyzjami**, a to wszystko przy zachowaniu całej procedury administracyjnej.

Dodatkowym obciążeniem dla pracowników są **ciągłe zmiany przepisów**, które warunkują przyznanie poszczególnych form wsparcia. A ponieważ Dział ŚR realizuje szeroki wachlarz świadczeń, to jego pracownicy muszą na bieżąco **aktualizować wiedzę z kilkunastu ustaw jednocześnie.** Koordynacja wszystkich realizowanych obowiązków jest bardzo trudna, ale **pracownicy dokładają wszelkich starań, aby pomoc była świadczona terminowo i w jak najwyższym standardzie.**

W związku z załatwianiem życiowych spraw naszych Mieszkańców **pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych starają się kierować delikatnością i rozumą w podejmowanych działaniach, a także zrozumieniem**, ponieważ najczęściej są to

sprawy trudne związane z niełatwą sytuacją dochodową, rodzinną, a często obarczoną niepełnosprawnością lub innymi problemami. Z tego powodu **wymagają zaangażowania emocjonalnego**, które buduje ład i porządek społeczny oraz pozytywnie wpływa na obraz Miasta, gdy jego **Mieszkaniec zostanie obsłużony w należyty sposób**. Ale z drugiej strony – angażując się emocjonalnie w prowadzone sprawy, **ciężko jest odciąć się od tych wszystkich trudnych sytuacji**, więc niejednokrotnie pracownicy noszą je w sobie również po powrocie do swoich domów.

W takich sytuacjach mogłyby być pomocne spotkania superwizyjne, na które mogą liczyć przykładowo pracownicy socjalni, bowiem ich celem jest między innymi omówienie z niezależnym superwizorem trudnych przypadków, udzielanie wsparcia, poszukiwanie źródeł trudności w pracy i możliwości ich pokonywania, których efektem powinien być ustawiczny rozwój zawodowy i utrzymanie wysokiego poziomu świadczonych usług oraz wzmacnianie kompetencji zawodowych.

Dlatego **pracownicy i kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych starają się we własnym gronie omawiać najtrudniejsze przypadki i wspierać się wzajemnie w poszukiwaniu najlepszych rozwiązań** w sytuacjach niejednoznacznych i wątpliwych.

Kadra Działu Świadczeń Rodzinnych stara się na bieżąco wykonywać wszystkie dotychczasowe jak również niedawno przekazane nowe zadania. W 2025 r. wśród realizowanych obowiązków można wymienić co najmniej 25 różnych zadań:

1. **Zasiłek rodzinny wraz z 7 dodatkami** po spełnieniu określonych warunków – z tytułu:
 - a. urodzenia dziecka,
 - b. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - c. samotnego wychowywania dziecka,
 - d. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - e. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - f. rozpoczęcia roku szkolnego,
 - g. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
2. **Świadczenie pielęgnacyjne**
3. **Zasiłek pielęgnacyjny**
4. **Specjalny zasiłek opiekuńczy**
5. **Zasiłek dla opiekuna**
6. **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe”**
7. **Świadczenie rodzicielskie**
8. **Zgłaszanie do ubezpieczeń oraz opłacanie składek społecznych i zdrowotnych** za świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego
9. **Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy**
10. **Świadczenia wychowawcze** (sprawy przekazane do koordynacji świadczeń oraz nienależnie pobrane świadczenia z poprzednich okresów)
11. **Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego z PUW w Rzeszowie w sprawie świadczeń rodzinnych**
12. **Świadczenia z funduszu alimentacyjnego**
13. **Działania wobec dłużników alimentacyjnych** (prowadzenie postępowań, sporządzanie wywiadów oraz odbieranie oświadczeń majątkowych od dłużników i współpraca z komornikami, urzędami pracy, starostwem, biurami informacji gospodarczej, zakładami karnymi, policją oraz innymi instytucjami)
14. **Egzekucja kwot należności od dłużników alimentacyjnych** (w tym na dochody Miasta Łącuta)
15. **Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”**
16. **Dodatki mieszkaniowe**
17. **Dodatki energetyczne**
18. **Karta Dużej Rodziny**
19. **Zaświadczenia do Programu „Czyste powietrze”** (umożliwiające Mieszkańcom otrzymanie dofinansowania)
20. **Refundacja podatku VAT odbiorcom paliw gazowych**
21. **Bony energetyczne**
22. **Bony ciepłownicze**
23. **Wydawanie na wniosek Klientów zaświadczeń o pobieranych świadczeniach** (do celów socjalnych, emerytalno-rentowych, itp.)
24. **Informowanie Klientów o warunkach przyznania świadczeń oraz pomoc w wypełnianiu wniosków**
25. **Bieżąca wieloetapowa weryfikacja przyznanych świadczeń i windykacja nienależnie pobranych świadczeń**

Liczbowe podsumowanie zadań zrealizowanych w Dziale Świadczeń Rodzinnych w 2025 r. zostało zaprezentowane w formie tabeli na początku niniejszego rozdziału (w podrozdziale nr 1).

VII. REALIZACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY MIASTA ŁAŃCUT ZA ROK 2025

Tabela nr 20. Przeciwdziałanie przemocy domowej w 2025 r.

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Raport z realizacji działań
1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	- poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej oraz podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej, - realizacja programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.	- prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy (984 rodziców), - prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży dotyczących przemocy/agresji - realizacja warsztatów psychoedukacyjnych (1606 uczestników), - na stronie internetowej MOPS funkcjonuje zakładka dotycząca przemocy (umieszczono tam podstawowe informacje o zjawisku przemocy, dane kontaktowe do okolicznych placówek pomagających ofiarom i sprawcom przemocy), - monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie (w 2025r. odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego), - Zespół Interdyscyplinarny podjął 54 Uchwały, w tym: - 29 uchwał w sprawie powołania grupy diagnostyczno-pomocowej, - 10 uchwał w sprawie poszerzenia grupy diagnostyczno-pomocowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej	- wypracowanie zasad współpracy instytucji samorządowych a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, - udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej (realizacja procedury „Niebieskie Karty”).	- W 2025r. odbyło się łącznie 408 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych. Na spotkaniach dokonywano diagnozy sytuacji rodzinnej, opracowywano plan pomocy rodzinie oraz monitorowano sytuację rodzin zgodnie z wcześniej ustalonym planem pomocy. - W każdej rodzinie z małoletnimi dziećmi, w której była prowadzona procedura Niebieskiej Karty, obligatoryjnie zawiadamiano Sąd Rodzinny o trudnej sytuacji wychowawczej i rodzinnej. W 2 rodzinach wystąpiono z zawiadomieniem do prokuratury, natomiast w 5 na policję o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej. - Zakończono realizację 35 procedur „Niebieskie Karty”, w tym: a) 21 w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej, b) 14 w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. - Ponadto: - w 2 przypadkach grupa diagnostyczno- pomocowa odstąpiła od dalszych działań na podstawie art. 9b ust.15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i § 19 Rozporządzenia z 2023r. w sprawie Procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów Formularzy „Niebieska Karta” w związku z niepotwierdzeniem informacji o stosowaniu przemocy domowej, - 5 procedur „Niebieskie Karty” przekazano do prowadzenia przez inną gminę, - Funkcjonariusze policji sporządzili 21 formularzy „Niebieska Karta - A”, w tym 15 wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” i 6 dokumentujących kolejne zdarzenie przemocy domowej w rodzinach z już realizowaną procedurą „Niebieskie Karty”, - Pracownicy socjalni sporządzili 7 formularzy „Niebieska Karta - A”, w tym 6 wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” i 1 dokumentujący kolejne zdarzenie przemocy domowej w rodzinach z już realizowaną procedurą „Niebieskie Karty”, - Przedstawiciele oświaty sporządzili 2 formularze „Niebieska Karta - A” wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”, - Przyjęto do prowadzenia z innych gmin 6 procedur „Niebieskie Karty”, - Grupy diagnostyczno-pomocowe sporzystały 27 formularzy „Niebieska Karta - C”, - Grupy diagnostyczno-pomocowe sporzystały 18 formularzy „Niebieska

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Raport z realizacji działań
		Karta - D", - pracownicy socjalni udzielili pomocy finansowej 14 rodzinom uwięzonym w przemoc domową, - 91 rodzin skorzystało z pomocy w postaci pracy socjalnej, - z Punktu Konsultacyjnego skorzystało 68 osób, - z porad pracownika socjalnego specjalizującego się w pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy domowej skorzystało 27 osób, - pomoc prawną otrzymało 8 osób, w tym 1 osoba w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, - ze wsparcia psychologa skorzystało 33 osoby, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej 29 osób.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową	- interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej (działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”)	- motywowanie osób stosujących przemoc podczas pracy grup diagnostyczno-pomocowych, - w 2025 roku wypełniono 18 formularzy „Niebieska Karta - D”, - 3 osoby wskazane w procedurze „Niebieskie Karty” jako stosujące przemoc domową ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług	- podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	- udział 2 pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, - organizacja szkoleń dla pracowników w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty” (7 uczestników).

Źródło: Opracowanie własne

W gminie Miasto Łańcut pomoc osobom uwięzonym w przemoc jest realizowana przez Zespół Interdyscyplinarny i powołane przez niego grupy diagnostyczno–pomocowe, które podejmują działania w indywidualnych sprawach. Uchwałą Rady Miasta Łańcuta Nr X/61/2024 z dnia 30 grudnia 2024r. został przyjęty do realizacji „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Miasta Łańcut na lata 2025-2030”, którego założeniem jest prowadzenie działalności profilaktycznej oraz pomoc konkretnym osobom.

VIII. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MIASTO ŁAŃCUT ZA 2025 ROK

Tabela nr 21. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Cel operacyjny	Zadania	Wskaźnik realizacji	Wskaźnik – stan w 2025
Zapewnienie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przewidywania	Organizowanie oraz współfinansowanie wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży.	Liczba osób korzystających z wypoczynku zimowego i letniego.	Wypoczynek zimowy: 37, Wypoczynek letni: - półkolonia w szkołach: 706, - kolonia: 0, Razem: 743

Cel operacyjny	Zadania	Wskaźnik realizacji	Wskaźnik – stan w 2025
sytuacji kryzysowych rodzinom mającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, a także poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.	Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, liczba dostępnych zajęć.	5 394 dzieci 118 zajęć
	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta rodziny.	12
	Rozpowszechnienie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Liczba rozpowszechnionych informacji na temat poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	645
	Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba rodzin objętych pomocą materialną i niematerialną.	Pomoc materialna: 1747, pomoc niematerialna: 1387
	Organizowanie różnego rodzaju działań i aktywności mających na celu integrację rodzin.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin oraz liczba ich uczestników.	5 działań, 125 uczestników
	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez prowadzenie różnorodnych form wsparcia dziennego.	Liczba rodzin i dzieci objętych monitorowaniem oraz biorących udział w zorganizowanych formach wsparcia dziennego.	0
	Stała współpraca i wspieranie rozwoju Świątlicy Socjoterapeutycznej „Caritas”.	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach Świątlicy Socjoterapeutycznej, liczba podjętych działań wspierających jej działalność.	12 dzieci - zajęcia świetlicowe
	Kontynuowanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	6 działań
Zapewnienie warunków służących możliwie pełnej integracji osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.	Zwiększenie dostępności do świadczeń usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.	47
	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą materialną i niematerialną.	niematerialna: 232 osoby, materialna: 995 osób
	Świadczenie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług opiekuńczych.	26 osób
Zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz zapewnienie dostępności do pomocy osób z zaburzeniami psychicznymi.	Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	1227 uczniów
	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	1392 uczniów

Cel operacyjny	Zadania	Wskaźnik realizacji	Wskaźnik – stan w 2025
Zwiększenie dostępności do terapii oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin w obszarze leczenia uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze leczenia uzależnień.	2 działania (zwiększenie dostępności do terapii realizowanej w Poradni Leczenia Uzależnień w Łąncucie oraz w Stowarzyszeniu Trzeźwościowym KROKUS w Łąncucie)
	Monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	38 działań
	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.	49 osób
	Organizowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	6 uczestników
	Udzielanie pomocy materialnej rodzinom z problemem uzależnienia po przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna.	33 rodziny
	Kierowanie do sądu wniosków o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba wniosków skierowanych do sądu.	15 wniosków
	Kontynuowanie prowadzenia Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie dla osób uzależnionych i ich rodzin.	Liczba udzielonych porad dla osób uzależnionych i ich rodzin.	11 porad
	Wspomaganie działalności stowarzyszeń oraz klubów abstynenckich – prowadzenie współpracy oraz wsparcie finansowe i organizacyjne.	Liczba podjętych działań mających na celu wsparcie działalności stowarzyszeń oraz klubów abstynenckich.	2 działania
Budowanie systemu profilaktyki i wczesnej pomocy dla dzieci i młodzieży w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych.	Organizowanie i finansowanie w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdSPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki.	367 uczestników
	Organizowanie i finansowanie w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	1286 uczestników
	Organizowanie działań promujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy styl życia, wolny od uzależnień.	Liczba uczestników działań promujących zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.	4468 uczestników
	Organizowanie wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym.	0 uczestników

Cel operacyjny	Zadania	Wskaźnik realizacji	Wskaźnik – stan w 2025
Wzrost poziomu wiedzy w zakresie zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu, promowanie zdrowego stylu życia oraz wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwych form pomocy w przypadku problemu uzależnień.	Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców Miasta mających na celu uświadomienie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: wczesnej inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież, spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych, liczba uczestników.	1 działanie, 353 uczestników
Zwiększenie wrażliwości oraz skali reakcji społecznej i instytucjonalnej na obserwowane przejawy przemocy w rodzinie, a także wzrost świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych wobec dzieci.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.	984 rodziców
	Organizacja spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.	129 pracowników
	Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży dotyczących przemocy/agresji – realizacja warsztatów psychoedukacyjnych.	Liczba uczestników warsztatów psychoedukacyjnych w szkole.	1606 uczestników
	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.	6 działań
	Realizowanie programów rekomendowanych skoncentrowanych na zjawisku przemocy rówieśniczej w placówkach oświatowych.	Liczba uczestników programów rekomendowanych w szkołach.	620 uczestników
Poprawa dostępu do usług i poszerzenie oferty wsparcia skierowanej do osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.	Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach, Internecie oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Ilość podjętych działań informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.	68 działań
	Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	7 uczestników
	Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencja kryzysowa, udzielanie pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym została udzielona bezpośrednia pomoc, np. w postaci interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	pomoc finansowa: 14, pomoc psychologiczna: 27, pomoc prawna: 1

Cel operacyjny	Zadania	Wskaźnik realizacji	Wskaźnik – stan w 2025
	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym i stosującym przemoc, w postaci konsultacji w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.	Liczba osób objętych pomocą i wsparciem w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.	Poradnictwo medyczne: 0, poradnictwo pedagogiczne: 55, poradnictwo psychologiczne: 37, poradnictwo prawne: 2, poradnictwo socjalne: 91
	Kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba osób stosujących przemoc, skierowanych do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych.	1
	Motywowanie osób stosujących przemoc do zaprzestania stosowania przemocy oraz informowanie o konsekwencjach prawnych tego zachowania.	Liczba działań podjętych w celu motywowania osób stosujących przemoc oraz informowania ich o konsekwencjach prawnych.	91
	Udzielanie pomocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”.	62
Wspieranie rozwoju aktywności i integracji społecznej seniorów.	Organizacja zajęć edukacyjnych, mających na celu rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów (wykłady, spotkania, warsztaty komputerowe).	Liczba uczestników zajęć edukacyjnych.	3658
	Organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych promujących zdrowy i aktywny styl życia osób starszych.	Liczba osób starszych uczestniczących w zajęciach rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych.	259 osób
	Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Liczba przeprowadzonych diagnoz.	brak danych
Zapewnienie warunków możliwie pełnego i adekwatnego wsparcia dla osób starszych umożliwiającego funkcjonowanie w środowisku lokalnym.	Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej osobom w wieku poprodukcyjnym.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym objęta pomocą materialną i niematerialną.	pomoc materialna: 271, pomoc niematerialna: 141
	Zapewnienie jakości i dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych dla osób starszych.	Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi.	34 osób
	Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów dla seniorów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/ przeprowadzonych warsztatów.	3 działania, 155 uczestników
	Propagowanie i organizowanie wolontariatu w odpowiedzi na potrzeby osób starszych.	Liczba podjętych w formie wolontariatu działań.	brak danych
	Funkcjonowanie Dziennego Domu Opieki dla Seniorów.	Liczba miejsc dostępnych dla osób starszych w Dziennym Domu Opieki.	30 miejsc dostępnych dla 32 mieszkańców miasta Łańcuta
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych, a także zwiększanie szans na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia mieszkańców.	Objęcie pomocą materialną i niematerialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.	Liczba rodzin dotkniętych problemem bezrobocia objętych pomocą materialną i niematerialną.	pomoc materialna: 200, pomoc niematerialna: 223

Cel operacyjny	Zadania	Wskaźnik realizacji	Wskaźnik – stan w 2025
Zapewnienie możliwości społecznego włączenia osób z problemem ubóstwa poprzez podniesienie ich kompetencji aktywnością wspieraną.	Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie potencjału w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	546 rodzin w tym 1094 osób
	Zapewnienie pomocy osobom bezdomnym na podstawie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	Liczba osób objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności.	0
	Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.	Liczba działań inicjujących współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.	5 działań
Zapewnienie dostępu do skutecznej pomocy w formie wsparcia o charakterze materialnym ograniczającej zasięg i głębokość ubóstwa przy uwzględnieniu współudziału beneficjentów pomocy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rozumianego jako dostęp do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób objętych pomocą społeczną w formie świadczeń.	1094 osób
	Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w zakresie dożywiania.	Pieniężnej: 381 osób, Niepieniężnej: 429 osób
	Udzielanie uczniom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	25 uczniów
	Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.	Liczba osób i rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych.	zasiłek celowy: 40 rodzin - 74 osoby, specjalny zasiłek celowy: 94 rodziny – 185 osób
Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.	Organizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych, rozrywkowych.	Liczba zorganizowanych wydarzeń.	70
	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej i zdrowotnej.	Liczba powstałych i zmodernizowanych obiektów.	1

Źródło: Opracowanie własne

Podstawą realizacji powyższych działań jest Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2026, która została przyjęta do realizacji Uchwałą nr XXXII/204/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.

IX. WNIOSKI I POTRZEBY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Współcześnie pomoc społeczna jest utożsamiana z rozbudowanym systemem świadczeń i instytucji. Realizacją jej zadań zajmują się organy administracji publicznej i w coraz większym stopniu podmioty niepubliczne, z którymi współpracujemy. Najważniejszym aparatem wykonawczym pomocy społecznej pozostają wciąż jednak ośrodki pomocy społecznej wspierane przez różne organizacje, fundacje czy stowarzyszenia.

Skuteczność i prawidłowość realizowanych przez MOPS w łańcucie zadań została w 2025 r. potwierdzona przez szereg przeprowadzonych kontroli zewnętrznych:

1. **Kontrola Wojewody Podkarpackiego w zakresie realizacji zadań z obszaru pomocy społecznej – ocena pozytywna;**
2. **Kontrola Wojewody Podkarpackiego z zakresu realizacji zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – ocena pozytywna** (sformułowane 3 uchybienia dotyczyły formalnych uwag, które nie budziły zastrzeżeń merytorycznych co do realizowanych procedur, a stanowiły tylko ich ulepszenie);
3. **Kontrola Wojewody Podkarpackiego z zakresu realizacji świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego świadczenia pieniężnego z ustawy „Za życiem” – ocena pozytywna;**
4. **Kontrola Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Łącuta w zakresie obsługi funduszu alimentacyjnego oraz działań wobec dłużników alimentacyjnych – nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości;**
5. **Kontrola Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Łącuta w zakresie gospodarki mieniem Miasta Łącuta przez MOPS – nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości** (sformułowane wnioski dotyczyły potrzeb w zakresie modernizacji infrastruktury technicznej i informatycznej).

Obecnie nadal nie można jednoznacznie wskazać, jakie będą długofalowe skutki pandemii, wojny czy inflacji. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazuje na konieczność wsparcia psychicznego dzieci, młodzieży i seniorów oraz profilaktykę zarówno w sytuacji post pandemicznej jak i stresu związanego z wojną za naszą wschodnią granicą.

W celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, poniżej przedstawiono **potrzeby w zakresie pomocy społecznej:**

1. Podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
2. Prowadzenie diagnozy sytuacji życiowej mieszkańców i rozeznanie potrzeb gminy w celu tworzenia programów ochronnych;
3. Kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadające godności człowieka;
4. Zintensyfikowanie pomocy dziecku i rodzinie (w szczególności wsparcie psychologiczne, praca socjalna, pomoc asystenta, przeciwdziałanie uzależnieniom);
5. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkiem pomocy społecznej, a służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją, organizacjami pozarządowymi oraz Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
6. Rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym, szukanie skutecznych i innowacyjnych rozwiązań;
7. Utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz realizacją wypłaty świadczeń w MOPS przez zwiększanie kompetencji służb i reagowanie na bieżące potrzeby związane z funkcjonowaniem Ośrodka.

W wyniku analizy powyższych danych można wnioskować, że w łańcucie realizowanych jest wiele działań, które skierowane były do Mieszkańców w celu zaspokajania ich potrzeb, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych. Ważnym elementem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk, np. przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych rodzin z dziećmi. Istotne znaczenie ma też wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób starszych i samotnych. Realizacja zadań w tych obszarach jest konieczna i wymaga kontynuowania.

Potrzeby na najbliższe lata zostały zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łącut na lata 2021-2026, przyjętej Uchwałą Nr XXXII/204/2020 Rady Miasta Łącuta z dnia 25 listopada 2020 r.

Dokument ten powstał w oparciu o „Diagnozę Problemów Społecznych” i jest podstawą do podejmowania długofalowych, zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych mających za zadanie realizację celów zawartych w strategii.

W oparciu o ww. dokumenty powstały i zostały ustanowione programy:

1. „Posiłek dla dzieci i młodzieży” na lata 2024-2028 – przyjęty Uchwałą Nr LXVIII/460/2023 Rady Miasta Łącuta z dnia 28 grudnia 2023 r.,

2. „Program Wsparcia Rodziny na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2024-2026” – przyjęty Uchwałą Nr LXVIII/463/2023 Rady Miasta Łańcuta z dnia 28 grudnia 2023 r.,
3. „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Miasta Łańcut na lata 2025-2030” – przyjęty Uchwałą Nr X/61/2024 Rady Miasta Łańcuta z dnia 30 grudnia 2024r.

W części dotyczącej środków finansowych potrzeby zostały przedstawione w projekcie budżetu na rok 2026.

Najpilniejsze z nich to:

1. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów pobytu Mieszkańców miasta skierowanych do Domów Pomocy Społecznej jest coraz pilniejsze – wobec starzejących się Mieszkańców naszego miasta, „emigrujących” młodych członków rodziny oraz występujących chorób psychicznych wśród osób zamieszkujących Łańcut, a także braku możliwości ze strony rodzin i środowiska w zapewnieniu odpowiedniej opieki osobom w ciężkim stanie zdrowia, corocznie wzrasta potrzeba kierowania do Domów Pomocy Społecznej, a co za tym idzie zwiększa się odpłatność za osoby skierowane;
2. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej – wobec wzrostu liczby dzieci umieszczonych w instytucjach pieczy zastępczej;
3. Zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę świadczeń (szczególnie zasiłków celowych) z zakresu pomocy społecznej wobec zwiększających się potrzeb w tym zakresie;
4. Zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę dodatków mieszkaniowych;
5. Zabezpieczenie środków finansowych na obsługę administracyjno-organizacyjną Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Ośrodku jest kluczowe w kontekście eskalacji zjawiska przemocy domowej. W obliczu rosnącej liczby przypadków przemocy domowej, konieczne staje się nie tylko zapewnienie odpowiednich środków na bieżącą działalność Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI), ale również na organizację działań oraz systematyczne szkolenia dla członków Zespołu, które umożliwią skuteczniejsze przeciwdziałanie temu zjawisku. Zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych jest także niezbędne do zapewnienia odpowiedniej infrastruktury administracyjnej, która wspiera codzienną działalność Zespołu, w tym organizację spotkań, zbieranie i analizowanie danych, a także prowadzenie dokumentacji dotyczącej każdego przypadku przemocy. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi wymaga również koordynacji działań, co wiąże się z koniecznością organizacji wspólnych spotkań roboczych, konferencji oraz innych działań integrujących. Również istotnym elementem jest zabezpieczenie środków na wsparcie psychologiczne i superwizyjne dla pracowników Zespołu Interdyscyplinarnego, którzy codziennie stykają się z trudnymi i emocjonalnie obciążającymi przypadkami przemocy domowej. Wsparcie to ma na celu zapobieganie wypaleniu zawodowemu, a także wzmocnienie ich kompetencji w zakresie radzenia sobie z emocjonalnymi trudnościami, które wynikają z pracy w tym wymagającym obszarze. W związku z tym, zabezpieczenie finansowe dla działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym organizację szkoleń, działań interwencyjnych oraz wsparcia psychologicznego, jest niezbędne do skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej i zapewnienia kompleksowej pomocy osobom dotkniętym tym zjawiskiem. Tylko odpowiednie finansowanie zapewni ciągłość i efektywność działań, które są kluczowe w walce ze zjawiskiem przemocy.

W kolejnych ustawach o dodatkach osłonowych dla obywateli pozostawiono „furtki”, które pozwalają samorządom scedować obowiązki obsługi tych dodatków na ośrodki pomocy społecznej. **W praktyce pomoc społeczna i dotychczasowe zadania działu świadczeń zostały odsunięte na drugi plan, a OPS stał się kasą wypłat rządowych programów.** Zostaliśmy zaangażowani do działań adresowanych do ogółu społeczeństwa: dodatków osłonowych, węglowych, dla gospodarstw domowych, elektrycznych, refundacji podatku VAT za paliwa gazowe, weryfikacji wniosków o zakup węgla, bonów energetycznych, bonów ciepłowniczych, pomocy uchodźcom – czyli zupełnie niezwiązanych z rolą i funkcją pomocy społecznej w dotychczasowym kształcie, polegającej na pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. **Tylko w ułamku ocenia się efekt naszych działań, do których zostaliśmy powołani, czyli pracy socjalnej, wypłaty świadczeń rodzinnych, pomocy społecznej, współpracy z podopiecznymi i ich rodzinami. To, co najważniejsze, schodzi na margines i rząd nie zastanawia się nad tym, ile jeszcze jesteśmy w stanie udźwignąć.**

Realizacja kolejnych rządowych programów i nowych zleconych świadczeń sprawia, że pracownicy Ośrodka wykonują swoje zadania w oparciu o kilkanaście ustaw i kilkadziesiąt aktów wykonawczych jednocześnie. **A częste zmiany przepisów tylko utrudniają sprawną realizację obowiązków.** Przykładem jest wprowadzenie świadczenia pielęgnacyjnego na zupełnie nowych zasadach równoległe do przepisów dotychczasowych, które całkowicie zmieniają podejście do sprawowanej opieki oraz kryteriów podlegających weryfikacji. Dlatego funkcjonowanie w dwóch stanach prawnych jednocześnie jest dużym wyzwaniem.

Zasadnym jest poszukiwanie dodatkowego finansowania tych zadań, które są nakładane bez środków na ich obsługę albo ustalone koszty ich realizacji są nieadekwatne do nakładu pracy i materiałów. Przykładami dużych zadań zleconych

o niewystarczających kosztach obsługi są m.in.: refundacje podatku VAT za paliwa gazowe, dodatki elektryczne, dodatki osłonowe, bony ciepłownicze, opieka wytnieniowa, asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, opieka na odległość czy chociażby obowiązki administracyjno-kadrowo-księgowe tych wszystkich projektów. Mimo, iż są to rządowe zadania zlecone, to bez poruszania tego tematu ciężko będzie **zmienić podejście władzy ustawodawczej w nakładaniu kolejnych obowiązków na pracowników samorządowych bez adekwatnego finansowania.**

Realizacja nowych jak również dotychczasowych obowiązków stanowiła obciążenie dla pracowników MOPS, którzy robili wszystko, aby im podołać. Ciężko było skoordynować i dopilnować wszystkie priorytetowe zadania jednocześnie.

Nowe programy i świadczenia to również gwałtowny wzrost dokumentacji do przechowywania, dlatego ważnym zadaniem będzie stworzenie w Ośrodku dodatkowego miejsca na przechowywanie akt.

Wszystkie te dodatkowo zlecone zadania, to co najmniej drugie tyle dołożone do obowiązków, które mieliśmy wcześniej i to do wykonania tymi samymi zasobami kadrowymi. Jeśli pomoc społeczna przekierowuje się na kasę wypłat rządowych dodatków, to obsługa najważniejszych spraw, do których została powołana, może być zagrożona.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż pomoc społeczna we wszystkich jej rodzajach winna zmierzać do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych osób jej potrzebujących i umożliwić im bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Nie można jej jednak traktować jako stałego dochodu, a tylko jako środek umożliwiający doprowadzenie osoby potrzebującej do usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. Tym bardziej nie powinno się traktować Ośrodka Pomocy Społecznej jako kasy wypłat rządowych programów dla całości społeczeństwa. Państwo nie powinno wyręczać jednostki, gdy jest ona samowystarczalna, wspomaga ją w chorobie, starości, niepełnosprawności, macierzyństwie i ratuje w sytuacjach kryzysowych, których nie jest ona w stanie samodzielnie przezwyciężyć. Rolą Organu jest stworzenie podstawowych warunków umożliwiających godną egzystencję. Kiedy warunki bytowe ulegają skrajnemu pogorszeniu, władze publiczne powinny udzielić jednostce lub rodzinie stosownego wsparcia. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

W 2026 roku Ośrodek planuje skupiać swoją aktywność m.in. na:

1. Skutecznym wykorzystywaniu zewnętrznych źródeł finansowania w celu intensyfikacji oddziaływań Ośrodka, skierowanych w pierwszej kolejności na wsparcie osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej (ze szczególnym uwzględnieniem środków zewnętrznych), w tym poprzez realizację różnorodnych projektów i programów nakierowanych na aktywizację społeczną mieszkańców, wspierania osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz uchodźców;

2. Intensywnym wdrażaniu i rozwijaniu, rozwiązań nakierowanych na podnoszenie – zgodnie z najwyższymi standardami bezpieczeństwa – jakości świadczonych usług dla mieszkańców (w tym poprzez inwestowanie w dalszy rozwój zawodowy pracowników Ośrodka), świadczenia w odpowiednich warunkach sprawnej obsługi oraz zapewnienie niezbędnych informacji mieszkańcom Łańcuta korzystającym ze wsparcia Ośrodka;

3. Wzmacnianiu aktywnej polityki senioralnej (wzbogacaniu i rozszerzaniu oferty wsparcia dla seniorów, w tym we współpracy z partnerami wśród instytucji i organizacji) czy też aktywnych działań nakierowanych na pogłębianie wsparcia na rzecz rodzin (w tym rodzin uchodźców) oraz osób z niepełnosprawnościami;

4. Dalszym doskonaleniu funkcjonującego od 2023 roku w nowej rzeczywistości prawnej systemu wspierania osób borykających się z problemem przemocy domowej i różnymi kryzysami - pogłębianie współpracy ze służbami, instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze;

5. Dalszym pogłębianiu współpracy z partnerami zewnętrznymi m.in. w obszarze pomocy osobom w wieku senioralnym, pomocy osobom w kryzysie bezdomności, w obszarze wspierania rodziny, wsparcia osób z niepełnosprawnościami, aktywizowania bezrobotnych;

6. Stałym wzmacnianiu systemu wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego, w tym w oparciu o formułę działań integracyjnych, nakierowanych na optymalne wykorzystanie potencjału społeczności lokalnych we współpracy z przedstawicielami społeczności, organizacjami i instytucjami, w oparciu o zdiagnozowane potrzeby i zasoby poszczególnych grup społecznych czy społeczności lokalnych.

W 2026 roku – podobnie jak w latach poprzednich – Ośrodek planuje w pełni wykorzystać doświadczenia z realizacji opisanych w sprawozdaniu działań w celu adekwatnego do potrzeb udzielenia wsparcia osobom potrzebującym.

Sprawozdanie przygotowali:

Marek Rupa – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcutie

Monika Barycka – Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej

Dominik Cebula – Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych

oraz pracownicy MOPS w Łańcutie (tel.: 17 225 33 25, e-mail: mops@mopslancut.pl)